

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia polska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Data przeprowadzenia wizytacji: **16-17 marca 2023 r.**

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	32
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	34
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	39
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	41
5. Załączniki:	44
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	44

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Uliasz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Joanna Wójcik, ekspert PKA
2. dr hab. Andrzej Moroz, ekspert PKA
3. dr Jarosław Wagner, ekspert PKA ds. kształcenia nauczycieli
4. Małgorzata Szeląg, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Małgorzata Poszwa, ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr inż. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia polska prowadzonym na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	literaturoznawstwo 67% językoznawstwo 33%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	<i>specjalizacja nauczycielska</i> 150 h / 5 ETS <i>moduł edytorski</i> 120 h / 4 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>nauczycielska</i> <i>moduł edytorski</i> <i>moduł: komunikacja językowa: media, reklama, PR</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	146	86
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2250 -2340	1006
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	106	47
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	130	130

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	63	62
--	----	----

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	literaturoznawstwo 71% językoznawstwo 29%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	specjalizacja nauczycielska 120 h / 4 ECTS nauczanie języka polskiego jako obcego 60 h / 2 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	specjalizacja nauczycielska moduł: nauczanie języka polskiego jako obcego moduł edytorski moduł: komunikacja językowa: media, reklama, PR	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	45	58
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1110–1170	570–810
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	61	44
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	109	102

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61	60

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia polska wskazuje na dopełniającą rolę literaturoznawstwa i językoznawstwa jako tych dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek łączący polonistycznie zorientowane kształcenie filologiczne wraz z uzupełniającym je kształceniem specjalistycznym (modułowym), które odpowiada współczesnym potrzebom społeczno-gospodarczym. Celem kształcenia na ocenianym kierunku jest zapewnienie absolwentom rzetelnej wiedzy humanistycznej oraz wykształcenie ważnych społecznie umiejętności, przydatnych w różnych sferach życia zawodowego poprzez przygotowanie do pracy w edukacji, wydawnictwach, mediach, branży reklamowej i public relations, a także instytucjach kulturalnych i upowszechniających kulturę. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z misją i celami strategicznymi Uczelni oraz z polityką jakości, łącząc tradycje filologiczne kształcenia polonistycznego z potrzebami współczesnego społeczeństwa opartego na wiedzy oraz z uniwersalnymi i chrześcijańskimi wartościami etycznymi. Dla ocenianego kierunku charakterystyczne jest bowiem w szczególności poszanowanie tradycyjnych ujęć badawczych i podkreślanie aksjologicznych aspektów filologii. Absolwent filologii polskiej uzyskuje wykształcenie w zakresie klasycznych zagadnień literaturoznawstwa i językoznawstwa polonistycznego, problemów historii i teorii literatury, opisu dawnej i współczesnej polszczyzny, a także z wybranych zagadnień z zakresu historii, filozofii i nauk o kulturze. Jednocześnie koncepcja kształcenia umożliwia mu nabycie umiejętności praktycznych (m.in. z zakresu komunikacji, redagowania tekstów, edukacji, edytorstwa), łącząc wartości wypracowane przez cywilizację chrześcijańską z odpowiedzią na przemiany współczesnej rzeczywistości. Koncepcja kształcenia opiera się bowiem na założeniu, że dobrze wykształcony filolog, potrafiący dobrze posługiwać się tradycyjnymi narzędziami filologicznymi, ma do spełnienia ważną rolę w nowoczesnym społeczeństwie, a potencjał tradycyjnego wykształcenia filologicznego może okazać się przydatny w różnych sferach życia społecznego.

Temu założeniu służą realizowane na obu stopniach kształcenia studiów stacjonarnych moduły: *edytorski* oraz *komunikacja językowa: media, reklama, PR*, których absolwenci dzięki pogłębionej świadomości literackiej i językowej uzyskują przygotowanie pozwalające sprostać współczesnym wyzwaniom życia społecznego, takim jak ekspansja kultury masowej, niski poziom czytelnictwa, różnorodne bariery w porozumiewaniu się, nieetyczna komunikacja, wielojęzyczność i związana z nią wielokulturowość. Obok powyższej oferty modułów studenci mogą wybierać także specjalizację *nauczycielską* (realizowaną na obu stopniach kształcenia) oraz moduł: specjalność *nauczanie języka polskiego jako obcego* na studiach II stopnia, które pozwalają absolwentom na nabycie kompetencji szczególnie poszukiwanych obecnie na rynku pracy ze względu na aktualną sytuację polityczną,

umożliwiających dialog międzykulturowy, a także wspierających proces pogłębiania polskiej tożsamości narodowej. Pozostaje to w zgodzie z założeniami strategii rozwoju Uczelni, nakazującymi kształtowanie postaw studentów poprzez inspirowanie ich zaangażowania na rzecz otoczenia społecznego oraz kształcenie służące społeczeństwu obywatelskiemu z poszanowaniem godności drugiego człowieka.

Absolwent specjalizacji *nauczycielskiej* na I stopniu uzyskuje uprawnienia do pracy w zawodzie nauczyciela języka polskiego po ukończeniu specjalizacji na II stopniu studiów. Absolwent II stopnia filologii polskiej, który ukończył moduł specjalnościowy *nauczanie języka polskiego jako obcego* zyskuje uprawnienia certyfikowania znajomości języka polskiego, a także pracy w charakterze lektora języka polskiego jako obcego. Realizacja modułu *edytorskiego* (na I i II stopniu filologii polskiej) pozwala podjąć pracę w różnego typu wydawnictwach, w tym popularnonaukowych i naukowych. Absolwent filologii polskiej, który zrealizował moduł *komunikacja językowa: media, reklama, PR* zyskuje natomiast kompetencje potrzebne do pracy w mediach, branży reklamowej, *public relations* oraz instytucjach życia społecznego i kulturalnego.

Na studiach niestacjonarnych specjalizacja *nauczycielska* realizowana jest w całości na studiach II stopnia, a podejmować ją mogą jedynie absolwenci posiadający tytuł licencjata filologii polskiej. Obok specjalizacji *nauczycielskiej* studenci studiów niestacjonarnych II stopnia mogą wybrać moduł *edytorski*. Oferowany jest on także studentom niestacjonarnym I stopnia obok modułu *komunikacja w biznesie*.

Koncepcja kształcenia na studiach II stopnia zakłada w zakresie kształcenia modułowego (moduł *edytorski* oraz *komunikacja językowa: media, reklama, PR*) dalsze doskonalenie zdobytych umiejętności i kompetencji zawodowych z wykorzystaniem wcześniej zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie edytorstwa lub komunikacji językowej w zakresie mediów, reklamy i PR przez absolwentów I stopnia, którzy ukończyli te specjalności na studiach licencjackich. Jednak moduły te na II stopniu realizowane być mogą także równocześnie przez studentów rozpoczynających kształcenie w ramach edytorstwa i komunikacji językowej, co wskazuje na niespójność koncepcji kształcenia w tym zakresie, powodując utrudnienia w realizacji procesu dydaktycznego i osiąganie efektów uczenia się przez studentów. Na studiach niestacjonarnych, mimo przeprowadzonej reformy programowej, pozostawiono dawną nazwę modułu *komunikacja w biznesie* przy jednoczesnym założeniu realizacji programu zgodnego z celami i koncepcją kształcenia modułu *komunikacja językowa: media, reklama, PR* na studiach stacjonarnych. **Rekomenduje się** uspoźnienie koncepcji kształcenia specjalistycznego/modułowego w zakresie relacji między I a II poziomem studiów oraz w odniesieniu do formy studiów stacjonarnej i niestacjonarnej na II stopniu.

Koncepcja i cele kształcenia na filologii polskiej mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek został przyporządkowany, ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą na I i II stopniu. Pozostają tym samym w ścisłym związku z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w zakresie wymienionych dyscyplin. W odniesieniu do literaturoznawstwa obejmuje ona badania dotyczące historii literatury, teorii literatury i metodologii badań literackich, komparatystyki i teorii przekładu oraz edytorstwa naukowego. W odniesieniu do językoznawstwa dotyczy badań w zakresie gramatyki, semantyki, leksykografii i leksykologii, kultury języka i stylistyki, metodologii i historii językoznawstwa, gramatyki historycznej i historii języka, dialektologii i socjolingwistyki, a także glottodydaktyki.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia polska dzięki uwzględnieniu kształcenia modułowego i specjalizacyjnego odpowiadają na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy. Do podjęcia pracy zawodowej oraz do współpracy z otoczeniem

społeczno-gospodarczym przygotowują absolwenta grupy zajęć modułowych, których koncepcja została określona we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W ramach tych zajęć przekazuje się wiedzę oraz kształtuje się umiejętności i kompetencje społeczne odpowiadające współczesnym potrzebom społeczno-gospodarczym ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb związanych z dynamicznie rozwijającą się kulturą i jej umasowieniem.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone w szczególności we współpracy ze studentami i z pracodawcami poprzez uwzględnienie ich opinii przy powstawaniu i modyfikacji programu studiów. W wyniku konsultacji ze środowiskiem studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych wprowadzono w ostatnich latach zmiany w kształcie specjalizacji *nauczycielskiej* oraz poszczególnych modułów. Przykładowo uzupełniono koncepcję kształcenia o nowe treści glottodydaktyczne oraz zagadnienia komunikacji międzykulturowej, wprowadzając je do obowiązkowego kształcenia nauczyciela polonisty; przesunięto realizację modułu *nauczanie języka polskiego jako obcego* na II stopień, gdzie jest chętniej i z większą świadomością wybierany przez studentów dopełniających specjalizację *nauczycielską*; w module *nauczanie języka polskiego jako obcego* pod wpływem aktualnej sytuacji geopolitycznej wzmocniono treści programowe wskazujące na specyfikę i potrzeby narodów wschodniosłowiańskich, a także na problematykę dwujęzyczności; uwzględniając uwagi z ewaluacji praktyk przez studentów oraz rozmowy z opiekunami praktyk z ramienia instytucji, dostosowywano moduł *edytorski* do wyzwań współczesnych edycji cyfrowych poprzez poszerzenie go o nowe treści programowe i zajęcia z zakresu edycji cyfrowych z elementami kodowania oraz z zakresu przygotowania tekstu na potrzeby Internetu. W wyniku konsultacji ze studentami wprowadzono także na studiach II stopnia zajęcia z literatury popularnej.

Koncepcja kształcenia na filologii polskiej zakłada nabycie przez absolwentów umiejętności korzystania z metod i technik kształcenia na odległość dzięki zapoznawaniu ich z humanistycznymi zasobami cyfrowymi, które wspomagają tradycyjną edukację literaturoznawczą i językoznawczą, oraz z narzędziami cyfrowymi użytecznymi w pracy polonisty (w ramach zajęć *polonista w nowych mediach*, wprowadzonych w wyniku doświadczeń zdalnej edukacji w czasie pandemii).

Efekty uczenia się sformułowane dla kierunku filologia polska pozostają w zgodzie z założoną koncepcją i celami kształcenia odpowiednio dla studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Ich charakter odpowiada problematyce badawczej literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz uwzględnia specyfikę kierunku. Obejmują one także odniesienia do wiedzy, umiejętności i kompetencji, z którymi można powiązać efekty uczenia się dla zajęć zgodnie z wybieranym przez studentów modułem kształcenia; ogólne efekty uczenia się nie zawierają jednak odniesień wskazujących na możliwość przygotowania absolwentów do działalności edukacyjnej (w ramach możliwej do wyboru specjalizacji *nauczycielskiej*). **Rekomenduje się** ich uzupełnienie w tym zakresie. Efekty uczenia się są zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach I stopnia oraz poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach II stopnia ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą.

Ogólne efekty założone dla kierunku, odnoszące się do dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo, w sposób trafny i specyficzny opisują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów filologii polskiej. Efekty te zostały uszczegółowione przez efekty sformułowane dla zajęć lub grup zajęć, określone dla obu poziomów studiów w sposób specyficzny dla wymienionych dyscyplin oraz pozostają w zgodzie z obecnym stanem wiedzy w tych dyscyplinach i z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Uczelni. Efekty uczenia się dla wybieralnych modułów określone zostały wobec kierunkowych efektów uczenia się i wskazują na wiedzę,

umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do podjęcia przyszłej pracy zawodowej w określonym zakresie.

Najważniejsze efekty uczenia się sformułowane dla filologii polskiej w odniesieniu do literaturoznawstwa obejmują wiedzę z zakresu periodyzacji procesu historycznoliterackiego oraz kanonicznych dzieł literatury polskiej dawnej, dziewiętnastowiecznej i dwudziestowiecznej, terminologii, teorii i nurtów metodologicznymi z zakresu literaturoznawstwa, a także współczesnych metod analizy i interpretacji dzieła literackiego, teatralnego i filmowego. W zakresie językoznawstwa kluczowe efekty uczenia się dotyczą podstawowej terminologii, teorii i nurtów metodologicznych, periodyzacji historii języka i głównych faktów z historii polszczyzny, a także dziejów języka, jego złożoności, wielofunkcyjności oraz norm.

Efekty uczenia się na obu stopniach kształcenia wskazują także na umiejętności badawcze absolwenta, pozwalające na samodzielne rozwiązywanie problemów w obrębie literaturoznawstwa i językoznawstwa. Obejmują one znajomość teorii i nurtów metodologicznych z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, umiejętność formułowania i rozwiązywania problemów badawczych, dobierania metod i narzędzi badawcze, posługiwanie się podstawowymi terminami i narzędziami badawczymi z ramach literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz samodzielnego przeprowadzenia analizy i interpretację dzieła literackiego, teatralnego, filmowego oraz zjawisk językowych, a także opracowanie i zaprezentowanie wyników własnych badań zgodnie ze standardami naukowymi w postaci właściwej tekstom naukowym. Na studiach pogłębiane są również kompetencje społeczne niezbędne w działalności badawczej, umożliwiające absolwentowi krytyczną oceny posiadanej wiedzy literaturoznawczej i językoznawczej oraz konfrontowanie jej z najnowszymi ustaleniami i opinią ekspertów.

Kierunkowe efekty uczenia się zakładają osiągnięcie umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganych przepisami prawa poziomach: absolwent I stopnia potrafi posługiwać się wybranym językiem obcym nowożytnym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, a absolwent II stopnia – wybranym językiem obcym nowożytnym na poziomie B2+. W opisie odpowiedniego efektu uczenia się na I stopniu zapisano jednak umiejętność posługiwania się przez absolwenta językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, czego nie potwierdza program studiów, zarówno na poziomie pozostałej dokumentacji programowej, jak i realizacji procesu dydaktycznego: szczegółowe efekty uczenia sformułowane dla zajęć zakładają, że po zakończeniu lektoratu student będzie posługiwał się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2. Efekty uczenia się założone dla kierunku filologia polska są zatem możliwe do osiągnięcia (z zastrzeżeniem dotyczącym poziomu kształcenia językowego) i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji, np. efekt kierunkowy na I stopniu zakłada, że absolwent „rozumie złożoność i wielofunkcyjność języka, zna metody jego analizy, zna normy językowe i ich rolę w kształtowaniu komunikacji społecznej”. Także na podstawie efektów uczenia się, które określone zostały w sylabusach dla poszczególnych zajęć, można potwierdzić możliwość stworzenia systemu ich weryfikacji dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania, np. po zajęciach *historia literatury polskiej - Romantyzm* na I stopniu student potrafi „posłużyć się w analizie oraz interpretacji literatury epoki romantyzmu kategoriami, definicjami i narzędziami badawczymi z obszaru literaturoznawstwa”.

W związku z faktem, iż na kierunku filologia polska realizowane jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela, studenci specjalności *nauczycielskiej* muszą osiągnąć także efekty sformułowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu

kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Opracowane przez Uczelnię, w programie studiów filologia polska, ogólne efekty uczenia się zostały przyporządkowane do kierunkowych efektów uczenia się. Są zgodne z zapisami zawartymi ww. rozporządzeniu. Natomiast szczegółowe efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela tylko częściowo odpowiadają efektom uczenia się określonym w standardzie. Dla poszczególnych zajęć nie uwzględniono w sposób kompletny efektów uczenia się określonych w standardzie. W przypadku zajęć:

- I stopień: *psychologia ogólna, psychologia etapów edukacyjnych I, dydaktyka ogólna, pedagogika etapów edukacyjnych, metodyka nauczania literatury w szkole podstawowej, literatura dla dzieci i młodzieży w dydaktyce szkolnej, diagnoza i terapia pedagogiczna;*
- II stopień: *psychologia ogólna, pedagogika ogólna, podstawy dydaktyki, psychologia etapów edukacyjnych II* – brak sylabusu;

założone efekty uczenia się nie uwzględniają szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie lub stanowią parafrazę tych efektów, w rezultacie czego studenci osiągają niekompletne lub inne efekty uczenia się niż określa standard. Nawet w przypadku, gdy sformułowany dla zajęć efekt powiązany jest z pojedynczym szczegółowym efektem uczenia się ze standardu, to nie odnosi się do wszystkich wymaganych nim zapisów. Z uwagi na interpretacyjny charakter efektów uczenia się przypisanych do zajęć nie ma także jasnego podziału na efekty uzyskiwane na I i II stopniu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu. Zastrzeżenie dotyczy efektu uczenia się na I stopniu, w którym zapisano umiejętność posługiwania się przez absolwenta językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, czego nie potwierdzają szczegółowe efekty uczenia się sformułowane dla zajęć, zakładające osiągnięcie poziomu B2.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawierają pełnego zakresu szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Szczegółowe efekty uczenia się dla zajęć nie uwzględniają w sposób kompletny efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli. Szczegółowe efekty uczenia się są niepoprawnie zdefiniowane dla zajęć co prowadzi do osiągnięcia przez studentów niekompletnych efektów uczenia się niż te które określa standard.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) niezgodności poziomu określonego w opisie efektów uczenia sformułowanych dla kierunku, dotyczącego posługiwania się przez absolwenta językiem obcym, do poziomu założonego w szczegółowych efektach uczenia się określonych dla zajęć językowych; 2) niezgodności treści szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia nauczycieli przypisanych do zajęć na specjalności *nauczycielskiej*.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

- 1) Usunięcie niespójności między poziomem Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego określonym w efektach uczenia się sformułowanych dla kierunku na studiach I stopnia (B2+) a poziomem określonym w efektach uczenia się dla zajęć (B2), tak by absolwent mógł osiągnąć wszystkie założone dla kierunku efekty uczenia się.
- 2) Dostosowanie treści szczegółowych efektów uczenia się dla wszystkich zajęć realizowanych na specjalności *nauczycielskiej* do obowiązujących standardów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.
- 3) Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na filologii polskiej zgodne są z założonymi efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których został przyporządkowany kierunek, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Program studiów na kierunku filologia polska obejmuje w zakresie literaturoznawstwa treści programowe dotyczące historii literatury polskiej od średniowiecza do czasów współczesnej, poetyki, podstaw retoryki, analizy dzieła literackiego, teorii literatury i metodologii badań literackich, estetyki literackiej, krytyki literackiej, literatury popularnej oraz współczesnego dramatu polskiego.

W zakresie językoznawstwa obejmuje zagadnienia z zakresu wstępu do nauki o języku, gramatyki opisowej języka polskiego (fonetyki i fonologii, morfologii i składni), kultury języka, leksykologii i leksykografii, stylistyki praktycznej oraz gramatyki historycznej języka polskiego, metodologii badań językoznawczych, historii języka, dialektologii, komunikacji interpersonalnej i medialnej, poprawności językowej oraz retoryki praktycznej.

Treści programowe realizowane na I stopniu zapewniają studentom podstawowy warsztat naukowy i pozwalają dostrzec ciągłość tradycji i kultury europejskiej, a przede wszystkim polskiej literatury na tle kultury. Studenci uczestniczą w zajęciach zapoznających ich z podstawową terminologią, teoriami, metodami i warsztatem pracy filologa oraz zdobywają podstawową wiedzę w zakresie literatury i języka polskiego i ich dziejowego rozwoju. Studenci studiów II stopnia pogłębiają i rozszerzają swoją wiedzę, umiejętności oraz kompetencje w obszarze literaturoznawstwa oraz językoznawstwa.

Realizowane są także w sposób kontekstowy treści ogólnohumanistyczne z zakresu historii Polski, filozofii i kultury starożytnej oraz tradycji biblijnej (na zajęciach *historia Polski, język łaciński z elementami wiedzy o antyku, tradycja biblijna, historia filozofii z elementami etyki*). Osiąganie założonych efektów uczenia się dotyczących kompetencji cyfrowych zapewniają zajęcia *nauki pomocnicze* oraz *polonista w nowych mediach*, na których studenci zapoznawani są z ogólnodostępnymi cyfrowymi zasobami w Internecie przydatnymi w trakcie studiów filologicznych; zajęcia te obejmują także treści związane z prawem autorskim oraz etyką komunikowania się w sieci.

Program studiów przewiduje także realizację treści programowych w zależności od wybranego przez studenta modułu do wyboru lub specjalizacji *nauczycielskiej*. Na I stopniu studiów stacjonarnych w ramach modułu *komunikacja językowa: media, reklama, PR* treści programowe obejmują wiedzę i umiejętności z zakresu technik występów publicznych, poprawności językowej w mediach oraz redakcji tekstów specjalistycznych, w tym także tekstów biznesowych, a w ramach modułu *edytorskiego* zagadnienia z zakresu edytorstwa dzieł literackich i naukowych, redagowania publikacji, krytycznej analizy tekstu w praktyce redakcyjnej oraz edycji cyfrowej. Na studiach niestacjonarnych moduł *komunikacja w biznesie* obejmuje treści programowe zbieżne z zagadnieniami realizowanymi na module *komunikacja językowa: media, reklama, PR*, uzupełnione dodatkowo o treści z zakresu komunikacji w Internecie oraz *creative writing*; moduł *edytorski* jest tożsamy z tym realizowanym na studiach stacjonarnych, w miejsce praktyk oferując treści programowe pozwalające na przygotowanie publikacji współczesnej.

Na II stopniu studiów moduł *komunikacja językowa: media, reklama, PR* obejmuje wiedzę i umiejętności z zakresu PR, promocji, kształtowania wizerunku, warsztatu publicystycznego, występów medialnych oraz socjolingwistycznych aspektów komunikacji, a moduł *edytorski* – zagadnienia z zakresu współczesnych teorii edytorskich, opracowania edytorskiego tekstu literackiego, współczesnych narzędzi wydawniczych i składu tekstu literackiego i użytkowego. W ramach modułu *specjalność nauczanie języka polskiego jako obcego* kształcony jest warsztat nauczyciela języka polskiego jako obcego, realizowane zagadnienia z gramatyki funkcjonalnej języka polskiego, tekstów kultury przydatnych na lekcji języka polskiego jako obcego oraz wiedza i umiejętności z zakresu ewaluacji, oceniania i certyfikacji.

Treści programowe w zakresie znajomości języków obcych realizowane są w trakcie lektoratu z języka obcego nowożytnego i zajęć z języka łacińskiego z elementami antyku na I stopniu oraz *translatorium* na II stopniu, a także na wykładach monograficznych i konwersatoriach prowadzonych w językach obcych do wyboru z oferty konwersatoriów ogólnouniwersyteckich.

Treści programowe na kierunku filologia polska są aktualne i zgodne ze współczesną wiedzą i metodyką badań w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa. Pozostają one także w zgodzie

z badaniami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich, które wykorzystywane są na obligatoryjnych zajęciach kierunkowych oraz na zajęciach do wyboru (konwersatoriach kierunkowych, rozszerzających wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, np. *procesy i zjawiska onimiczne oraz wpływ kulturowego podłoża na językowy kształt nazwisk Polaków, teatr radiowy: fonosfera doświadczenia lub arcydzieła literatury dziecięcej*), w tym również na seminariach dyplomowych na obu stopniach kształcenia oraz zajęciach modułowych/specjalizacyjnych. Także tematyka prac dyplomowych prowadzonych na ocenianym kierunku studiów potwierdza zgodność treści programowych z prowadzonymi na Uczelni badaniami. Zalecana literatura zajęć wskazuje na aktualność treści programowych oraz ich powiązanie z działalnością badawczą oraz współczesnymi tendencjami rozwojowymi literaturoznawstwa i językoznawstwa. Na tej podstawie dobór treści dla poszczególnych zajęć należy ocenić jako zapewniający kompleksowość i odpowiedni poziom szczegółowości treści w odniesieniu do specyfiki poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku.

Mając na uwadze, że efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć nie są tożsame ze standardem, treści programowe nie prowadzą do osiągnięcia efektów ze standardu i odwrotnie. Zajęcia, dla których efekty uczenia się oraz treści programowe nie są zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli:

- *psychologia ogólna* - treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie o oznaczeniu: B.1.W1, B.1.W3, B.1.W4, B.1.W5, B.1.U1, B.1.U2, B.1.U3, B.1.U4, B.1.U6, B.1.U7, B.1.U8, B.1.K2.
- *psychologia etapów edukacyjnych I* - treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie o oznaczeniu: B.1.U5, B.1.K1
- *psychologia etapów edukacyjnych II* – brak sylabusu
- *pedagogika ogólna* - treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie o oznaczeniu: B.2.W1, B.2.W2, B.2.W4, B.2.W7, B.2.U2, B.2.U3, B.2.U4, B.2.U5, B.2.U7, B.2.K1, B.2.K3
- *pedagogika etapów edukacyjnych I* - treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie o oznaczeniu: B.2.W4, B.2.W5, B.2.U1, B.2.K2, B.2.K4.
- *pedagogika etapów edukacyjnych II* – brak sylabusu
- *praktyki zawodowe* o charakterze psychologiczno-pedagogicznym – w sylabusie zajęć połączono realizację praktyki psychologiczno-pedagogicznej z bloku B oraz praktyki zawodowej z bloku D.
- *dydaktyka ogólna* - treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie o oznaczeniu: C.W3, C.W5, C.U2, C.U4, C.U5.
- *emisja głosu* - treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie o oznaczeniu: C.U8.
- *metodyka nauczania literatury w szkole podstawowej* - treści realizowane na zajęciach opisane są w dwóch zdaniach, bardzo ogólny zapis względem użytych dwóch efektów wiedzy, jednego umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały one bardziej szczegółowo opisane w kryteriach oceniania. Zajęcia nie realizują treści programowych / efektów uczenia się o oznaczeniu: D.1/E.1.W4, D.1/E.1.W5, D.1/E.1.W6, D.1/E.1.W7, D.1/E.1.W8, D.1/E.1.W9, D.1/E.1.W10, D.1/E.1.W11, D.1/E.1.W12, D.1/E.1.W14, D.1/E.1.W15, D.1/E.1.U2, D.1/E.1.U4, D.1/E.1.U11, D.1/E.1.K2.

Ponadto zajęcia z bloku D nie realizują wszystkich treści związanych z efektami o oznaczeniu: D.1/E.1.W3, D.1/E.1.W7, D.1/E.1.W8, D.1/E.1.W9, D.1/E.1.W12, D.1/E.1.W15, D.1/E.1.U4,

D.1/E.1.U6, D.1/E.1.U8, D.1/E.1.U10, D.1/E.1.U11, D.1/E.1.U4, D.1/E.1.K3, D.1/E.1.K4, D.1/E.1.K8, D.1/E.1.K9.

Określony w programie studiów czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Także liczba punktów przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć do wyboru (w tym także modułów) zostały poprawnie oszacowane. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS, uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, są zgodne z przepisami, przy czym liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów została uszczegółowiona w kartach zajęć, które w podstawowym zakresie przewidują rozpisanie pracy własnej studenta na poszczególne aktywności, rozróżniając między udziałem w zajęciach, samodzielną lekturą i samodzielnym przygotowaniem do zaliczenia/egzaminu.

Sekwencja zajęć w planie studiów jest odpowiednia do charakteru realizowanych treści programowych oraz zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia zaplanowane zostały w ramach harmonogramu zajęć w sposób poprawny i równomierny, a ich układ jest specyficzny dla kształcenia polonistycznego. Różnorodny pozostaje również dobór form zajęć, które uwzględniają specyfikę nauczanych treści programowych i zapewniają osiągnięcie założonych efektów uczenia się, także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Program studiów przewiduje zajęcia w formie wykładu, ćwiczeń, konwersatorium, lektoratu, seminarium, warsztatów i praktyk. Zajęcia realizowane są w różnych formach skorelowanych z potrzebami danych zajęć. Właściwe są także proporcje między wykładami a pozostałymi formami zajęć, ze wskazaniem na dominację form aktywizujących studenta: na studiach I stopnia jedynie ok. 17 % zajęć realizowanych jest w formie wykładów (na niestacjonarnych 5%), a na studiach II stopnia – ok. 22 % zajęć to wykłady (na niestacjonarnych 6%).

Program studiów na filologii polskiej umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Na studiach stacjonarnych I stopnia studenci mają możliwość wyboru w ramach *konwersatoriów kierunkowych* (6 ECTS), *zajęć ogólnouczelnianych* (5 ECTS), zajęć obu modułów łącznie (*edytorski* i *komunikacja językowa: media, reklama, PR*) lub specjalizacji *nauczycielskiej* (26 ECTS), lektoratu języka nowożytnego (10 ECTS) oraz *seminarium dyplomowego* (11 ECTS). Na studiach niestacjonarnych I stopnia studenci wybierają między modułem *edytorskim* a *komunikacja w biznesie* (27 ECTS), *zajęcia ogólnouczelniane* (5 ECTS), *lektorat języka nowożytnego* (10 ECTS) oraz *seminarium dyplomowe* (20 ECTS). Na studiach stacjonarnych II stopnia studenci realizują do wyboru *konwersatoria kierunkowe* (6 ECTS), *zajęcia ogólnouczelniane z obszaru nauk społecznych* (5 ECTS), *seminarium dyplomowe* (26 ECTS) i grupy zajęć (moduły lub specjalizacja) za 20 ECTS łącznie (dwa z czterech za 10 ECTS). Na studiach niestacjonarnych II stopnia studenci wybierają *konwersatorium z nauk społecznych* (5 ECTS), *seminarium magisterskie* (27 ECTS) oraz specjalizację *nauczycielską* lub moduł *edytorski* (10 ECTS).

W skład oferty do wyboru na studiach stacjonarnych II stopnia wchodzi moduły: *specjalność nauczanie języka polskiego jako obcego*, *edytorski* i *komunikacja językowa: media, reklama, PR*, a także specjalizacja *nauczycielska*. Przy tak skonstruowanej ofercie modułów/specjalizacji do wyboru, biorąc pod uwagę relatywnie niewielką grupę studentów na roku, wytyczne związane z liczebnością grup zajęciowych, a także fakt, iż wśród studentów II stopnia są absolwenci specjalizacji *nauczycielskiej* I stopnia kontynuujący realizację standardu nauczycielskiego, realny wybór studentów

między grupami zajęć do wyboru pozostaje ograniczony, co nie pozwala na elastyczne kształtowanie ścieżek kształcenia studentów na II stopniu. Studenci nierealizujący (niekontynuujący) specjalizacji *nauczycielskiej*, której dedykowanym uzupełnieniem jest moduł: specjalność *nauczanie języka polskiego jako obcego*, z reguły (ponownie – w przypadku absolwentów I stopnia ocenianego kierunku) wybierają moduł *edytorski i komunikację językową: media, reklama, PR*. Mimo rozróżnienia treści programowych na I i II stopniu w ramach tych dwóch modułów, na zajęciach – ze względu na uczestnictwo w nich zarówno studentów rozpoczynających, jak i kontynuujących kształcenie w zakresie *komunikacji językowej* lub *edytorstwa*, realizowane są treści uwspólnione, czego konsekwencją jest sygnalizowane przez studentów powtarzanie się treści programowych.

Spełnione zostały także wymogi dotyczące liczby punktów przypisanych zajęciom powiązanym z prowadzonymi na uczelni badaniami naukowymi w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, która na studiach obu poziomów stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS, obejmując zajęcia z grupy zajęć obligatoryjnych i wybieralnych, w tym także seminaria dyplomowe i konwersatoria kierunkowe.

Na ocenianym kierunku zapewniono 120 h lektoratu języka obcego na studiach stacjonarnych i 60 h na studiach niestacjonarnych I stopnia za 10 ECTS, umożliwiając studentom osiągnięcie biegłości językowej na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na studiach II stopnia studenci studiów stacjonarnych filologii polskiej realizują 60 h języka obcego, a studenci studiów niestacjonarnych – 30 h za 6 ECTS, nabywając umiejętności językowe na poziomie B2+.

Na filologii polskiej przewidziano realizację zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze nie mniejszym niż 5 ECTS na każdym poziomie kształcenia. Studenci realizują je w ramach corocznie uaktualnianej listy zajęć ogólnouczelnianych – oferta tegoroczna zawiera m.in. *edukację wysokiej jakości w Polsce, prawo konstytucyjne czy ustroje totalitarne*.

Wymiar zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodny z wymaganiami przepisów prawa – program studiów filologii polskiej I stopnia przewiduje realizację zajęć za pośrednictwem platformy Moodle dwóch zajęć: *kultura i techniki studiowania* (1 ECTS) oraz *ochrona własności intelektualnej* (1 ECTS).

Standard kształcenia nauczycieli na studiach stacjonarnych realizowany jest na dwóch poziomach kształcenia łącznie, z kolei na studiach niestacjonarnych realizowany jest on w całości na II stopniu. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela na I stopniu studiów z grupy B obejmują 180 godzin (9 ECTS) oraz 30 godzin praktyk (1 ECTS), z grupy C - 60 godzin (3 ECTS) oraz grupy D 90 godzin (7,5 ECTS) oraz 120 godzin praktyk (4 ECTS). Na II stopniu studiów w grupie D realizowane 150 godzin (10 ECTS) zajęć, w tym 60 godzin praktyk (2 ECTS).

Na II stopniu studiów niestacjonarnych standard kształcenia nauczycieli obejmuje 390 godzin zajęć: z grupy B - 180 godzin (9 ECTS) + 30 godzin praktyka (1 ECTS), z grupy C - 60 godzin (3 ECTS) oraz z grupy D - 150 godzin (10 ECTS) oraz 120 godzin praktyk (5 ECTS).

W ramach grupy zajęć B dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych.

Powyższe zestawienie oznacza, iż liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych na I i II stopniu studiów stacjonarnych oraz na II stopniu studiów niestacjonarnych, jak i nakład pracy wyrażony punktami ECTS spełnia minimalne wymagania określone rozporządzeniem w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Metody dydaktyczne stosowane na filologii polskiej są różnorodne, pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia polonistycznego i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich założonych efektów uczenia się. Ich zróżnicowanie zależne jest od treści programowych,

merytorycznych celów i form zajęć, prowadzonych w obrębie dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo. Z wykorzystaniem metod podających (wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny) realizowane są wykłady z *historii literatury i literatury współczesnej, teorii literatury, gramatyki opisowej, historii języka, historii Polski oraz historii filozofii*. Metody podające stosowane w czasie wykładów pozwalają na realizację efektów z obszaru wiedzy, a uzupełniane są z reguły prezentacjami multimedialnymi (metody eksponujące), powszechnie wykorzystywanymi przez prowadzących po doświadczeniach dydaktyki zdalnej. W ramach ćwiczeń audytoryjnych stosuje się metody aktywizujące i metody ćwiczeniowo-praktyczne, takie jak projekt, studium przypadku, dyskusja, metoda referatu, analiza wybranego zagadnienia, praca ze źródłem. Na konwersatoriach kierunkowych wykorzystywane są metody aktywizujące, metody warsztatowe, studium przypadku oraz dyskusje panelowe. Repertuar stosowanych na ocenianym kierunku metod jest różnorodny i stymuluje studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiając osiągnięcie założonych efektów uczenia się oraz właściwie wykorzystanie środków i narzędzi dydaktycznych.

Metody kształcenia stosowane na filologii polskiej umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa w szczególności dzięki metodom wykorzystywanym na seminariach dyplomowych, obejmującym metody dyskusji panelowej oraz studium przypadku, które mobilizują studentów do samodzielnej analizy i interpretacji konkretnych zagadnień. Metody aktywizujące oraz możliwość uczestniczenia studentów w dyskusjach rozwijają umiejętności komunikowania się na specjalistyczne tematy z obszaru humanistyki z zastosowaniem właściwej terminologii oraz umiejętności dostosowania poziomu wypowiedzi do kompetencji odbiorców, a metoda referatu wyrabia umiejętność opracowywania wyników własnych badań.

W ramach kształcenia językowego na lektoracie języka obcego wykorzystywane są metody podające i aktywizujące, praca indywidualna i grupowa, prezentacja multimedialna, dyskusja, praca z tekstem. Metody te zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 oraz B2+ odpowiednio na studiach I i II stopnia, także z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

Metody pracy w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami mają charakter zindywidualizowany i umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów. Dla osoby z dysfunkcją słuchu na studiach niestacjonarnych przykładowo zatrudniono tłumaczy języka migowego, a podczas procesu kształcenia osoby niewidomej dostosowywano do jej potrzeb materiały dydaktyczne oraz posługiwano się metodami audiodeskrypcji.

W kształceniu na ocenianym kierunku metody i techniki kształcenia na odległość oraz narzędzia wykorzystujące technologię informacyjną pełnią funkcję wspomagającą, uzupełniając ofertę dydaktyczną. Jednocześnie na platformie elektronicznej zapewniają materiały dydaktyczne dla pozostałych zajęć (prezentacje, literatura przedmiotu, materiały ćwiczeniowe w wersji elektronicznej testy i kolokwia), które wspomagają i usprawniają proces dydaktyczny.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część programu studiów na stacjonarnych studiach I stopnia w ramach grupy zajęć modułu *edytorskiego* oraz na studiach II stopnia w ramach modułu: specjalność *nauczanie języka polskiego jako obcego*, a także na specjalizacji *nauczycielskiej* realizowanej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Celem praktyk *edytorskich* jest weryfikacja umiejętności wykorzystania w środowisku pracy wiedzy zdobytej w trakcie studiów w ramach wybranego modułu; celem praktyk na specjalności *nauczanie języka polskiego jako obcego* jest wykorzystanie w środowisku pracy wiedzy zdobytej w trakcie zajęć w ramach modułu i przygotowanie do pracy w charakterze lektora języka polskiego jako obcego

poprzez prowadzenie zajęć na poziomach zaawansowania znajomości języka od A1 do C2. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk pozostają w związku z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć w ramach modułów, a ich osiągnięcie zapewniają powiązane z nimi treści programowe, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także odpowiednie umiejscowienie praktyk w planie studiów: studenci modułu *edytorskiego* realizują praktyki w wymiarze 120 h za 4 ECTS na II i III roku studiów, a studenci *nauczania języka polskiego jako obcego* – 60 h za 2 ECTS po 2 semestrze studiów.

Właściwy jest dobór miejsc odbywania praktyk, który zapewnia osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Na specjalizacji *edytorskiej* są to wydawnictwa lub redakcje; studenci modułu *nauczanie języka polskiego jako obcego* odbywają praktyki w instytucjach, w których prowadzone jest nauczanie języka polskiego jako obcego na różnych poziomach (A1-C2), w szkołach językowych oraz na UKSW.

Uczelnia zapewnia zatem studentom miejsca praktyk, infrastruktura oraz wyposażenie tych miejsc są w pełni zgodne ze specyfiką kształcenia specjalnościowego i umożliwiają prawidłową realizację praktyk, a zakres wykonywanych w ich ramach zadań jest zgodny z treściami programowymi ocenianego kierunku. W wypadku, gdy student samodzielnie wybiera miejsce praktyk, opiekun praktyk na danego modułu dokonuje weryfikacji miejsca na podstawie informacji o profilu działania konkretnej instytucji.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Sprawowany jest nadzór dydaktyczny nad praktykami w ramach poszczególnych modułów, a weryfikacja praktyk odbywa się na podstawie dokumentacji, poświadczającej ich odbycie, tj. wypełnionej karty praktykanta, zawierającej opisową ocenę pracy praktykanta sporządzoną przez zewnętrznego opiekuna praktykanta i uwzględniającej osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów uczenia się w ramach praktyk, a także sprawozdanie z przebiegu praktyk opracowanego przez praktykanta. Oprócz weryfikacji przedstawionej dokumentacji odbywa się także rozmowa ze studentem. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez uczelnianego opiekuna praktyk ma zatem charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się, co poświadcza przedstawiona przykładowa dokumentacja.

Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk, zarówno w zakładach pracy, jak i z ramienia Uczelni umożliwiają prawidłową ich realizację, a liczba osób sprawujących opiekę jest wystarczająca w odniesieniu do liczebności grup praktykantów. Odbywając praktyki edytorskie, studenci pracują pod kierunkiem redaktora naczelnego lub redaktorów wydań; studenci modułu *nauczanie języka polskiego jako obcego* realizują je pod superwizją doświadczonego lektora lub kierownika specjalności.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się na podstawie formalnie przyjętych i opublikowanych zasad sformułowanych w zarządzeniu rektora w sprawie regulaminu praktyk studenckich oraz w zarządzeniu dziekana zawierającym szczegółowe zasady realizacji i rozliczania praktyk studenckich na wydziale. Określono w nim cele, organizację i sposób realizacji praktyk, warunki odbywania praktyk w jednostkach organizacyjnych, osoby odpowiedzialne za nadzór nad praktykami oraz ich zadania, ogólne sposoby weryfikacji efektów uczenia się osiąganych podczas praktyk oraz szczegółowe zasady realizacji praktyk na poszczególnych kierunkach studiów wraz ze wzorem karty praktykanta. Nie zostały natomiast określone reguły przeprowadzania hospitacji praktyk dla modułów realizowanych na filologii polskiej. **Rekomenduje się** uzupełnienie zasad

odbywania praktyk o taką procedurę, a także jej systemowe wdrożenie. Informacje zwrotne, wykorzystywane w celu ewaluacji i doskonalenia procesu praktyk, pozyskiwane są z opinii opiekunów ze strony praktykodawcy oraz w rozmowach studentów podczas rozliczania praktyk z pełnomocnikiem ds. praktyk. Przykładowo, w wyniku ewaluacji praktyk w ramach modułu *edytorskiego* wprowadzono, zgodnie z sugestiami studentów i opiekunów praktyk z ramienia instytucji, nowe zajęcia *edycje cyfrowe z elementami kodowania* oraz *przygotowanie tekstu na potrzeby internetu*.

Harmonogram realizacji praktyk nauczycielskich zawodowych został poprawnie przygotowany. Praktyki podzielono, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, na praktyki z grupy B oraz D. Na I stopniu studiów stacjonarnych specjalności nauczycielskiej praktyki realizowane są w wymiarze 150 godzin (30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych oraz 120 godzin praktyk zawodowych w szkole podstawowej), z kolei na II stopniu studiów stacjonarnych praktyki zaprojektowano w wymiarze 60 godzin praktyk zawodowych w szkole ponadpodstawowej. Pomimo, iż sylabus praktyk łączy w sobie dwie praktyki (pedagogiczną oraz dydaktyczną), to część treści programowych oraz wykaz części czynności, które zobowiązany jest wykonać student są skonstruowane poprawnie. Program poprawnie określa cel praktyk oraz kryteria i sposoby oceniania studenta w trakcie ich trwania. Na I stopniu praktyki realizowane są po 4 semestrze, natomiast na II stopniu po 2 semestrze studiów. Wymiar praktyk został zaprojektowany w wymiarze większym niż jest to wymagane rozporządzeniem, studenci realizują łącznie 210 godzin praktyk.

Z kolei na II stopniu studiów niestacjonarnych studenci realizują praktyki w wymiarze 150 godzin, tj. 30 godzin praktyk pedagogicznych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz 60 godzin praktyk w szkole podstawowej i 60 godzin praktyk w szkole ponadpodstawowej. Praktyki dydaktyczne w wymiarze 60+60 godzin realizowane są po 2 semestrze studiów.

Umieszczenie praktyk w semestrach, po zajęciach kierunkowych i specjalizacyjnych, zapewnia dobre przygotowanie studentów do działań praktycznych. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk z ramienia instytucji umożliwiają prawidłową realizację praktyk, zaś infrastruktura i wyposażenie miejsce odbywania praktyk umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Nadzór nad realizacją praktyk nauczycielskich realizowany jest poprawnie. Opiekun praktyk ze strony uczelni pomaga dobrać, zatwierdza propozycje studentów w zakresie wyboru miejsca praktyk, weryfikuje dokumentację oraz dokonuje ich zaliczenia.

Uczelnia poprawnie dobiera miejsca praktyk względem typu praktyki tj. na I stopniu studiów stacjonarnych praktyki realizowane są w szkołach podstawowych, na II stopniu studiów stacjonarnych w szkołach ponadpodstawowych. W przypadku studiów niestacjonarnych II stopnia praktyki zaprojektowano do realizacji w dwóch typach szkół jednocześnie.

Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej umożliwia realizację zajęć zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się, także dzięki proporcjonalnemu rozłożeniu godzin zajęć w poszczególne dni oraz zachowaniu odpowiednich przerw między zajęciami. Dotyczy to także realizacji harmonogramu zajęć na studiach niestacjonarnych. Kalendarz zajęć uwzględnia wskazane w organizacji roku okresy sesji egzaminacyjnych, umożliwiając studentom uzgodnienie terminów poszczególnych egzaminów wymaganych programem studiów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się pozwala na weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

W roku akademickim 2022/2023, podobnie jak w pandemicznym roku poprzednim, ustalono na Wydziale środę jako dzień przeznaczony do realizacji zajęć w trybie on-line (na podstawie decyzji Uczelni w okresie trwania zagrożenia epidemicznego). Studenci niestacjonarni natomiast realizują po dwa zjazdy w każdym semestrze w całości w trybie zdalnym. Umożliwia to dobrą organizację harmonogramu zajęć, a zajęcia w trybie zdalnym są ewidencjonowane przez kierownika kierunku. Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej na I i II stopniu na specjalności *nauczycielskiej* została zaprojektowana poprawnie, tygodniowy harmonogram zajęć został właściwie zaplanowany, a codzienne obciążenie czasem uczestniczenia w zajęciach umożliwia osiąganie efektów uczenia się. Organizacja procesu nauczania i uczenia się na I stopnia filologii polskiej jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują pełnego zakresu treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, ale mimo iż program studiów formalnie obejmuje zajęcia do wyboru w wymaganym wymiarze, indywidualny wybór studenta na studiach II stopnia w ramach przedstawionej oferty nie zawsze jest realnie możliwy.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących: 1) braku zapewnienia studentom II stopnia indywidualizacji kształcenia w ramach proponowanych modułów i specjalizacji, 2) niepełnego opisu treści programowych, wymaganych standardem kształcenia nauczycieli, realizowanych na zajęciach w ramach specjalności *nauczycielskiej*.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Należy wprowadzić zmiany w ofercie grup zajęć do wyboru, które pozwolą na urealnienie wyboru studentów i elastyczne kształtowanie ścieżek kształcenia na II stopniu.
2. Na specjalności *nauczycielskiej* należy zapewnić treści programowe prowadzące do osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.
3. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia I stopnia prowadzona jest w oparciu o wyniki świadectwa maturalnego. Podstawą kwalifikacji na studia pierwszego stopnia (zarówno na studia stacjonarne oraz niestacjonarne) jest wskaźnik rekrutacyjny, którego wartość jest określana na podstawie wyników egzaminu maturalnego z przedmiotów wymaganych: język polski, nowożytny język obcy oraz przedmiot do wyboru wskazany przez kandydata.

Na studia II stopnia mogą ubiegać się wszyscy absolwenci studiów I stopnia, a ich kwalifikacja odbywa się na podstawie złożenia wymaganych dokumentów w oparciu o średnią z toku studiów. Uczelnia nie określiła szczegółowych wymagań dla kandydatów na kierunek filologia polska. Nie zostały także określone dziedziny, dyscypliny naukowe czy kierunki pokrewne, po których kandydat może się ubiegać o przejście ww. kierunku. W przypadku rekrutacji na kierunek filologia polska II stopień studia stacjonarne o specjalności *nauczycielskiej* uczelnia wymaga od kandydata ukończenia specjalności *nauczycielskiej* na kierunku filologia polska na I stopniu studiów. W przypadku studiów niestacjonarnych cała specjalność *nauczycielska* realizowana jest na II stopniu.

Uczelnia określiła także zasady przyjmowania cudzoziemców, zawarto je w ww. uchwale oraz załącznikach do niej.

W procesie rekrutacji uczelnia nie wymaga od kandydatów posiadania specjalnych kompetencji cyfrowych, specjalistycznego sprzętu komputerowego oraz oprogramowania niezbędnego do realizacji kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia posiada procedury przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni oraz na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Szczegółowe regulacje zostały zawarte Regulaminie studiów oraz odrębnych przepisach - uchwałach Senatu UKSW. Dotychczas na ocenianym kierunku nie przeprowadzono procedury potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, z uwagi na brak wniosków o uruchomienie takiego trybu.

Zasady rekrutacyjne nie zawierają procedur dyskryminujących ani ograniczających kandydatów z uwagi na jakiekolwiek kryterium. Zostały one opracowane w sposób przejrzysty i jednolity dla całej Uczelni. Proces rekrutacji jest przejrzysty i zrozumiały.

Ogólne zasady dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów UKSW oraz dokumentach dodatkowych w sprawie prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych na studiach prowadzonych w uczelni. Powyższe zapisy regulują zasady wyboru opiekuna i realizacji seminarium, przygotowania i oceniania pracy dyplomowej, warunki przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego, warunki przeprowadzenia i oceniania tego egzaminu oraz zasady określania wyniku egzaminu i oceny końcowej studiów. W ogólnych wymaganiach określono, iż praca dyplomowa to samodzielne opracowanie zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonanie techniczne lub artystyczne, prezentujące ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania.

W przypadku ocenianego kierunku uczelnia przygotowała, specyficzne dla kierunku, wydziałowe zasady dyplomowania w postaci regulaminu dyplomowania na Wydziale Nauk Humanistycznych przyjęte zarządzeniem Dziekana, które to określają wytyczne doboru promotora pracy oraz merytorycznej strony pracy, jak i stawianym jej wymaganiom oraz zgodności pracy z efektami uczenia się. Komisja ds. Prac Dyplomowych dla kierunku filologia polska - po stwierdzeniu zgodności zakresu merytorycznego pracy z dorobkiem naukowym opiekuna pracy - opiniuje tematy prac dyplomowych stwierdzając zgodność tematyki pracy z efektami uczenia się określonymi w sylwetce absolwenta na ocenianym kierunku studiów oraz dyscypliną naukową literaturoznawstwo lub dyscypliną językoznawstwo, oraz to, czy praca daje możliwości wykazania się przez studenta umiejętnością samodzielnego analizowania oraz wnioskowania. Tematyka seminariów dyplomowych, zarówno na studiach I i II stopnia, ogłaszana jest na stronie internetowej WNH. Ww. regulamin dyplomowania określa także terminy składania prac obowiązujące studentów oraz procedurę obiegu dokumentacji podczas składania pracy w systemach elektronicznych uczelni.

Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez komisję egzaminacyjną, w skład której wchodzi promotor, recenzent pracy oraz przewodniczący komisji, powoływany spośród samodzielnych pracowników. Na recenzentów prac powoływane są osoby posiadające dorobek naukowy z zakresu tematu pracy dyplomowej, co jest weryfikowane przez władze dziekańskie. Każda praca jest poddana sprawdzeniu antyplagiatowemu w systemie JSA. Uczelnia posiada poprawnie przygotowaną procedurę antyplagiatową.

Powyższy dokument określa także sposób oceny pracy, jak i przebieg samego egzaminu dyplomowego. Zamieszczono w nim również informacje, o konkursie na najlepszą pracę dyplomową, który to rozstrzygany jest na poziomie wydziału przez komisję powołaną decyzją dziekana.

Zasady i procedury dyplomowania są jasno określone i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także rejestracji na kolejny etap studiów określone są w Regulaminie studiów UKSW. Szczegółowe zasady weryfikacji dla każdego zajęcia są opublikowane w sylabusach prezentowanych studentom podczas początkowych zajęć w danym semestrze. System sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie procesu kształcenia na filologii polskiej I i II stopnia dostosowany jest z jednej strony do poziomu trudności realizowanych zajęć oraz możliwości studentów. Wyróżniono dwie grupy zasad zaliczenia oraz egzaminy. Zaliczenia obejmują kontrolę wiedzy na podstawie wyników kolokwium, sprawdzianów, testów, prac kontrolnych, projektów a także aktywności w trakcie zajęć. Weryfikacja założonych efektów uczenia się może mieć także postać ocenienia pojedynczych wypowiedzi lub ustnej aktywności semestralnej studenta, sprawdzenia złożonej przez studenta pracy pisemnej. Informacja zwrotna o ocenach częściowych z zadań oraz o ocenach końcowych z ćwiczeń odbywa się w bezpośredniej komunikacji ze studentem. Oceny z poszczególnych zadań są opisane i uzasadnione przez prowadzącego z uwzględnieniem wcześniej przedstawionych studentom kryteriów oceniania. Zgodnie z regulaminem studiów, prowadzący zajęcia monitoruje i dokumentuje proces dydaktyczny, tj. przygotowuje wykazy pytań z form ustnych i pisemnych zaliczeń oraz egzaminów i przechowuje je w formie papierowej lub elektronicznej oraz zachowuje dokumentację poświadczającą osiągnięcie efektów uczenia się w formie pisemnej.

Metody i sposoby są zróżnicowane, adekwatne do zaplanowanych efektów uczenia się. Weryfikacja efektów uczenia się zależy od doboru metod pracy i kryteriów sprawdzania przez prowadzących zrealizowanych przez studenta zadań.

Przyjęte rozwiązania w zakresie zasad weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określone zostały także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Prawidłowo określono również metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym osiągnięcia efektów wymaganych w kształceniu nauczycielskim, zgodnie z zasadami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Bazując na zasadach opisanych powyżej, min. na jasnym i przejrzystym systemie oceniania, z oceną formującą oraz podsumowującą studenci specjalności *nauczycielskiej* uzyskują właściwą informację zwrotną

o postępach w nauce. Weryfikacja osiąganych efektów uczenia się, na ocenianym kierunku i specjalności *nauczycielskiej*, realizowana jest z wykorzystaniem zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane są za pomocą zaliczeń lub egzaminów w formie prac pisemnych otwartych lub zamkniętych oraz egzaminów ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji. Egzaminy pisemne lub ustne ukierunkowane są na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i nie ograniczają się tylko do znajomości faktów, służą one sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studentów w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela. Przyjęte zasady zapewniają bezstronność całego procesu, są zorientowane na studenta, a także pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się.

Dowodem na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są prace etapowe, egzaminacyjne, prace dyplomowe oraz dzienniki praktyk. ZO PKA dokonał analizy wybranej dokumentacji prac etapowych oraz prac dyplomowych. Tematyka prac była zgodna z treściami realizowanymi na zajęciach. Wszystkie wystawione przez nauczycieli akademickich oceny były zasadnie wystawione i skomentowane, odnosząc się do poprawności udzielonych odpowiedzi. Z kolei przedstawione do oceny prace dyplomowe miały charakter analityczno-interpretacyjny lub opracowań o charakterze leksykalnym. Tematyka prac dyplomowych, jak również wykorzystywana w nich metodologia były prawidłowe i dostosowane do specyfiki kierunku oraz poziomu studiów.

Wszystkie analizowane prace dyplomowe, zarówno na I i II stopniu studiów, były poprawnie ocenione zarówno przez recenzenta oraz promotora, a wystawione oceny były adekwatne do zawartości merytorycznej prac. Prace dyplomowe w odpowiednim stopniu przygotowują absolwentów do prowadzenia działalności naukowej bądź udziału w niej.

Osiąganie przez studentów efektów uczenia się są właściwie dokumentowane w formie prac etapowych, egzaminacyjnych i dyplomowych oraz dzienników praktyk. Wszystkie przedstawione do oceny prace mieściły się tematycznie w obrębie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów, a zastosowane metody i kryteria oceny potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego zasady rekrutacji są formalnie przyjęte i opublikowane, pozwalają na przejrzyste i selektywne przeprowadzenie procesu doboru kandydatów posiadających wstępnie zdefiniowaną wiedzę na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jedynie na studiach pierwszego stopnia. Zostały też określone zasady zapewniające identyfikację efektów uczenia się w stosunku do kandydatów przenoszących się z innej uczelni oraz wskazujące na sposób uznawania efektów uczenia się, które zostały uzyskane poza systemem studiów. Stosowane zasady dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakończenie studiów, jak również gwarantują progres pomiędzy poziomami studiów.

Przyjęty w Uczelni system weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w nauce oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Prawidłowo określono również metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym osiągnięcia efektów wymaganych w kształceniu nauczycielskim, zgodnie z zasadami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przyjęte zasady zapewniają bezstronność całego procesu, są zorientowane na studenta, a także pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności

Prace dyplomowe, etapowe i egzaminacyjne, jak również dzienniki praktyk potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a ich tematyka, rodzaj i forma są dostosowane do poziomu i profilu studiów. Wszystkie one mieszczą się także w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest kierunek studiów. Dodatkowo osiągane efekty uczenia się są monitorowane poprzez analizę pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków ich dalszej edukacji.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanego uchybienia. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących stosowania zbyt szerokiej formuły rekrutacyjnej umożliwiającej dostęp na studia drugiego stopnia kandydatom po kierunkach innych niż przyporządkowane do dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek filologia polska.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się zmodyfikowanie zasad rekrutacji na studia II stopnia w taki sposób, aby gwarantowały dobór kandydatów o kompetencjach niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
2. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie mają kompetencje, doświadczenie oraz kwalifikacje umożliwiające prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. W proces dydaktyczny na kierunku filologia polska jest zaangażowanych 51 pracowników, z czego 37 osób reprezentuje dyscypliny naukowe, do których przyporządkowany jest kierunek studiów (23 osoby reprezentują dyscyplinę literaturoznawstwo – 2 osoby z tytułem profesora, 12 ze stopniem doktora habilitowanego, 8 ze stopniem doktora oraz 1 z tytułem magistra – a 14 osób reprezentuje dyscyplinę językoznawstwo – 1 osoba z tytułem profesora, 2 osoby ze stopniem doktora habilitowanego, 10 ze stopniem doktora oraz 1 z tytułem magistra). Spośród wskazanych 37 osób 33 są zatrudnione na Wydziale Nauk Humanistycznych UKSW. Dodatkowo na kierunku pracuje 7 specjalistów spoza Uczelni. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy – mieszczący się w zakresie dyscyplin, do których jest on przyporządkowany – lub doświadczenie zawodowe, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia, jak również liczebność kadry w stosunku do liczby studentów (około 1 do 7) są również właściwe. Prowadzone przez nauczycieli akademickich zajęcia mają w większości wypadków autorski charakter i wiążą się bezpośrednio z realizowanymi badaniami naukowymi, a seminaria dyplomowe służą nabywaniu przez studentów kompetencji badawczych i zapoznawaniu się z warsztatem naukowym promotorów.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na filologii polskiej mają także odpowiednie przygotowanie dydaktyczne do prawidłowej ich realizacji – w tym przygotowanie do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Kompetencje kadry wynikają bezpośrednio z wieloletniego doświadczenia w nauczaniu akademickim, rozwijanego dodatkowo dzięki ocenie realizowanej przez studentów w procesie ankietyzacji oraz przez innych nauczycieli akademickich przy wykorzystaniu procedur hospitacyjnych. Pracownicy wzmacniają dodatkowo swoje kompetencje dydaktyczne dzięki szkoleniom i kursom dokształcającym, m.in. dotyczącym wykorzystania narzędzi kształcenia zdalnego. Proces dydaktyczny – w tym nauczanie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – podlega także monitorowaniu, uwzględniającemu m.in. sposób organizacji zajęć, ocenę wykorzystywanych narzędzi czy stosowanych metod nauczania, ale także fakt odbywania się zajęć zgodnie z planem czy zgodność przebiegu procesu dydaktycznego z zadeklarowanymi w sylabusach założeniami.

Przydział zajęć dydaktycznych realizowanych na kierunku odbywa się zgodnie z zasadami transparentności i uwzględnia z jednej strony dorobek naukowy pracownika, z drugiej zaś jego kompetencje dydaktyczne. Dodatkowo obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest zgodne z wymaganiami i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Prócz tego sumaryczne obciążenie godzinowe osób prowadzących zajęcia na kierunku filologia polska jest zgodne z przyjętymi limitami, co dotyczy w sposób szczególny nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, których udział w realizacji procesu dydaktycznego przekracza 75% liczby godzin zajęć prowadzonych na kierunku. Przydziały obowiązków dydaktycznych wskazują także na bezpośrednie powiązanie badań prowadzonych przez nauczycieli akademickich z procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku, jak również umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Zajęcia realizowane w ramach specjalności *nauczycielskiej* z zakresu przygotowania pedagogiczno-psychologicznego prowadzone są przez pracowników Studium Pedagogizacji UKSW, natomiast pracownicy Instytutu Filologii Polskiej odpowiadają za zajęcia z zakresu przygotowania dydaktycznego

na nauczania pierwszego przedmiotu. Na studiach niestacjonarnych – zajęcia te są prowadzone zarówno przez pracowników UKSW, jak również zatrudnianych na umowę zlecenie zewnętrznych specjalistów. Zajęcia w ramach specjalności *nauczycielskiej* prowadzą osoby z udokumentowanym dorobkiem w zakresie pedagogiki, psychologii, dydaktyki i/lub doświadczeniem zdobytym poza uczelnią – część nauczycieli akademickich jest aktywnymi nauczycielami w szkołach. Obsadę specjalności *nauczycielskiej* stanowi dwóch profesorów zwyczajnych, jeden doktor habilitowany, trzech doktorów oraz czterech magistrów. Kadra dydaktyczna jest poprawnie dobrana pod względem kompetencji i doświadczenia do poprawnej realizacji procesu kształcenia nauczycieli.

Polityka kadrowa prowadzona przez UKSW umożliwia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku filologia polska zgodnie z zasadami transparentności oraz adekwatnie do potrzeb związanych z prawidłową realizacją procesu dydaktycznego, w tym procesu realizowanego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przydział poszczególnych zajęć uwzględnia dorobek naukowy osób prowadzących, ich doświadczenie dydaktyczne oraz kompetencje, potwierdzone m.in. publikacjami. Podczas obsady zajęć bierze się ponadto pod uwagę – poza aktywnością naukową pracownika – także umiejętności pracownika i jego wiedzę związaną z zagadnieniami specjalistycznymi, co jest potwierdzone udziałem w szkoleniach dokształcających.

Uczelnia wspiera także potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, związane m.in. z obsługą narzędzi wykorzystywanych w procesie dydaktycznym. W tym zakresie odpowiednie jednostki Uczelni prowadzą kursy – w tym za pośrednictwem sieci internetowej – związane z lepszym wykorzystaniem narzędzi do komunikacji zdalnej oraz do realizacji procesu kształcenia w analogicznym trybie. Z inicjatywy Uczelni pracownicy kierunku przeszli również szkolenia w zakresie korzystania z narzędzi wykorzystywanych w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co prowadzi do ugruntowania kompetencji w tym zakresie, co więcej Uczelnia zapewnia pracownikom w tym zakresie także wsparcie techniczne. Większość organizowanych szkoleń była realizowana przez Centrum Wsparcia Dydaktyki. Centrum to udostępnia dodatkowo materiały szkoleniowe związane z realizacją procesu dydaktycznego. Prócz powyższych działań UKSW wspiera także indywidualne potrzeby szkoleniowe poszczególnych pracowników, co służy bezpośrednio m.in. podnoszeniu kompetencji dydaktycznych oraz ich dostosowaniu do wymogów wynikających z realizacji określonych ścieżek kształcenia. Służy temu m.in. organizowany corocznie Tydzień Jakości Kształcenia, podczas którego pracownicy wymieniają się doświadczeniami dydaktycznymi. Dodatkowo proces kształcenia, a w sposób szczególny proces nauczania zdalnego, podlegają monitorowaniu (m.in. za pośrednictwem procesów hospitacji oraz ankietyzacji), czego efektem są rekomendacje dotyczące doskonalenia poszczególnych form nauczania i uczenia się, w tym rekomendacje dotyczące stosowanych metod dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska podlegają również ocenie w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem. Uczelnia wprowadziła bowiem i konsekwentnie stosuje procedury ocen pracowników naukowo-dydaktycznych, w ramach których uwzględnia się zarówno opinie studentów (ankiety studenckie są wypełniane anonimowo po zakończeniu każdego cyklu zajęć), jak również oceny innych nauczycieli akademickich wyrażane w trakcie hospitacji zajęć. Wnioski z przeprowadzanych procesów – ankietyzacji i hospitacji zajęć – stanowią podstawę do podjęcia ewentualnych działań naprawczych oraz służą doskonaleniu metod dydaktycznych. Dodatkowo najwyżej ocenieni pracownicy otrzymują tytuł Belfra Roku. Wyniki przeprowadzonej procedury ankietyzacji są także omawiane na spotkaniach ze studentami. Są one dodatkowo uwzględniane w procedurach ocen okresowych, obejmujących trzy obszary aktywności

pracowników: ocenę dokonań naukowych oraz osobno ocenę osiągnięć dydaktycznych (w co wchodzi m.in. proces ankietyzacji i hospitacji zajęć) oraz aktywność organizacyjną. Prowadzona ocena ma charakter sparametryzowany oraz uwzględnia sugestie dotyczące indywidualnego rozwoju pracownika. Tym samym stosowane procedury ocen okresowych są prawidłowe i służą obiektywnej ocenie pracownika i jego rozwojowi.

Realizowana przez Uczelnię polityka umożliwia kształtowanie kadry w sposób zapewniający prawidłową realizację zajęć, co więcej sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Kreuje ona przy tym warunki pracy motywujące pracowników do indywidualnego rozwoju i doskonalenia. Stosowana przez Uczelnię polityka motywacyjna znajduje swój wyraz przede wszystkim w dwóch wymiarach – finansowym (wyróżniający się pracownicy badawczo-dydaktyczni otrzymują nagrody rektorskie, finansowane są wyjazdy konferencyjne oraz dofinansowywane publikacje naukowe) oraz organizacyjnym (specjalne jednostki Uczelni wspierają pracowników w realizacji procesu dydaktycznego, w pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz stwarzają warunki do realizacji badań naukowych). Dodatkowo motywujące działania Uczelni polegają na udzielaniu urlopów naukowych czy przyznawaniu nagród za osiągnięcia naukowe. Stosowane mechanizmy motywacyjne umożliwiają wobec tego wspieranie pracowników w rozwoju indywidualnych ścieżek naukowych i dydaktycznych oraz zachęcają do nabywania dodatkowych kompetencji.

W Uczelni obowiązuje również sformalizowana polityka obejmująca zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia i naruszenia bezpieczeństwa, jak również przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy wobec kadry prowadzącej kształcenie. Zasady wewnętrznej polityki przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji definiują obowiązki organów Uczelni w tym zakresie, wskazują na działania zapobiegawcze, a także określają zasady wnoszenia i procedowania skarg o naruszenie zakazu dyskryminacji i przemocy. Jednocześnie stosowne dokumenty wskazują na znamiona działań zabronionych oraz określają formy uzyskania pomocy przez ofiary.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na filologii polskiej mają kompetencje i doświadczenie, jak również kwalifikacje – w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – zapewniające prawidłową realizację procesu dydaktycznego oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także nabycie kompetencji badawczych. Dotyczy to również zajęć związanych z kształceniem nauczycielskim, gdzie kwalifikacje i doświadczenie osób prowadzących kształcenie jest zgodne z regułami i wymaganiami określonymi w standardach kształcenia wskazanych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Struktura kadry, jej liczebność w stosunku do liczby

studentów oraz przydział zajęć i obciążenie dydaktyczne poszczególnych osób zapewniają prawidłowy przebieg procesu nauczania.

Prowadzona w Uczelni polityka kadrowa jest transparentna i adekwatna do potrzeb związanych z prawidłową realizacją procesu dydaktycznego – w tym nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – oraz uwzględnia dorobek naukowy, doświadczenie i osiągnięcia dydaktyczne pracowników. Dodatkowo uwzględnia ona systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, w tym jej osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych, jak również wyniki procesu ankietyzacji prowadzonej wśród studentów. Stworzone mechanizmy sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i motywują do podejmowania działań projakościowych. Wszystkie powyższe elementy oceny są wykorzystywane do doskonalenia nauczycieli akademickich, a stosowana polityka kadrowa obejmuje m.in. mechanizmy rozwiązywania konfliktów oraz przeciwdziałania zagrożeniom i naruszeniom bezpieczeństwa.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Kierunek filologia polska Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie funkcjonuje w budynku głównym kampusu w tzw. Nowym Gmachu. Sale dydaktyczne mieszczą się na poziomach: 0, 1 oraz –1. Sale dydaktyczne, pracownie specjalistyczne oraz ich wyposażenie dostosowane są do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz do przyszłej pracy zawodowej. W przestrzeni wyznaczonej dla kierunku znajdują się również gabinety nauczycieli akademickich oraz strefy relaksu dla studentów. Proces nauczania i uczenia się na kierunku jest realizowany w pomieszczeniach, których liczba, wielkość i wykorzystywane wyposażenie techniczne oraz liczba stanowisk komputerowych są dostosowane do liczby studentów oraz liczby grup, co umożliwia właściwą realizację zajęć, z uwzględnieniem prowadzonych przez studentów czynności badawczych.

Na potrzeby procesu dydaktycznego wykorzystuje się nie tylko sale dydaktyczne wyposażone w sprzęt multimedialny (rzutniki, ekrany, systemy nagłośnieniowe, tablice multimedialne), ale i laboratoria językowe i salę komputerową, wyposażone w liczbę stanowisk i oprogramowań w liczbie licencji zgodnej z liczbą komputerów, adekwatną do liczebności grup ćwiczeniowych.

Wykorzystywane w procesie specjalistyczne oprogramowania oraz infrastruktura informatyczna i wyposażenie techniczne są sprawne, aktualnie stosowane w działalności naukowej i zgodne z profilami studiów (w tym realizowanej na kierunku specjalności *edytorskiej*). Umożliwia to właściwą realizację zajęć z wykorzystaniem technologii informacyjnych w sposób zapewniający osiągnięcie

zakładanych efektów uczenia się. W trakcie procesu kształcenia studenci kierunku filologia polska mają również dostęp do infrastruktury instytucji zewnętrznych, w których realizowane są praktyki zawodowe.

Studenci i wykładowcy UKSW mogą korzystać z Biblioteki Głównej (6 dni w tygodniu w godz.8-18), Filii Biblioteki Głównej (m. innymi dostęp do baz danych, zwrot książek, pomoc bibliograficzna, dostęp do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA) oraz sześciu bibliotek uczelnianych w ramach Systemu Wypożyczeń Warszawskich. Od 2021 rok Biblioteka Wydziałowa została włączona w strukturę Biblioteki Głównej. Czytelnia Humanistyczna posiada osiem stanowisk komputerowych i stanowisko dla osób niedostępujących oraz księgozbiór podręczny. W każdym budynku dostępny jest skaner samoobsługowy. Lokalizacja biblioteki, liczba i wielkość pomieszczeń oraz istniejące udogodnienia dla użytkowników są właściwe i zapewniają warunki do komfortowego korzystania z tradycyjnych oraz cyfrowych zasobów bibliotecznych.

Zadbano również o zgodność infrastruktury naukowej, dydaktycznej i bibliotecznej z obowiązującymi przepisami BHP.

Nauczyciele akademicki i studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej (WI-FI sieć Eduroam). Powyższy system umożliwia korzystanie z platform e-learningowych, katalogów i zasobów bibliotecznych oraz innych cyfrowych. W celu realizacji zadań projektowych czy zadań badawczych studenci mają możliwość dostępu do sal i specjalistycznego oprogramowania także poza godzinami zajęć, po wcześniejszym uzgodnieniu z osobami odpowiedzialnymi za pracownię.

Uczelnia dostosowała również infrastrukturę architektoniczną, dydaktyczną, naukową i biblioteczną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w obszarze dostępności architektonicznej (parkingi z oznaczonymi miejscami dla niepełnosprawnych, podjazdy, windy, toalety), informacyjno-komunikacyjnej (oznaczenia drzwi), cyfrowej (tekstowa wersja stron www dla niewidomych), naukowej (korzystanie z komputera ze specjalistycznym oprogramowaniem, działu z naukową literaturą specjalistyczną w formie audiobooków czy pozycji napisanych językiem Braille'a). Stałe podejmowanie działań zapobiegających wykluczeniu potwierdza realizacja projektu „UKSW bez barier-uczelnia dla każdego” oraz otrzymanie Certyfikatu Fundacji Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych. Zastosowane rozwiązania umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami pełny udział w kształceniu oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Na kierunku filologia polska zapewniony jest dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci oraz wykładowcy mają dostęp do oprogramowania służącego do synchronicznej oraz asynchronicznej interakcji, pozwalającej na realizację zajęć zdalnie i hybrydowo (z zabezpieczeniem danych osobowych użytkowników).

Gromadzone zasoby biblioteczne obejmują literaturę zgodną w zakresie aktualności i tematyki, a także zasięgu językowego z potrzebami procesu nauczania uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zbiory zawierają literaturę z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek filologia polska, co gwarantuje dostęp do piśmiennictwa zalecanego w kartach zajęć w zakresie i ilości adekwatnych do prawidłowej realizacji zajęć, przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Zasoby biblioteczne są dostępne tradycyjnie lub z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Oprócz zasobów zgromadzonych w bibliotece uczelnia udostępnia światowe zasoby informacji naukowej (poprzez bazy bibliograficzne). Uczelnia zapewnia również dostęp do elektronicznych wersji materiałów dydaktycznych w aspekcie nauki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które stale poszerza uwzględniając wnioski wynikające z analizy danych pozyskanych od studentów przez kierownika kierunku.

Biblioteka umożliwia dostęp do elektronicznych wersji książek i czasopism, dzięki korzystaniu z wirtualnych czytelni. Materiały dydaktyczne w formie cyfrowej są dostępne także dla studentów z niepełnosprawnościami.

Zapewniona przez Uczelnię infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest zgodna z wymaganiami zawartymi w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela i umożliwia osiągnięcie zakładanych w tym zakresie efektów uczenia się. Studenci mają dostęp do infrastruktury kształtującej tradycyjne metody nauczania (tablice, pomoce dydaktyczne), jak i nowoczesne narzędzia informatyczne (zestawy komputerowe, tablice multimedialne), uatrakcyjnijające proces nauczania. Przede wszystkim jednak zabezpiecza się możliwość dostępu do najnowszej kierunkowej literatury, podręczników dydaktycznych i metodycznych oraz literatury w zakresie psychologii i pedagogiki (studenci korzystają z księgozbioru w Wydziale Nauk Pedagogicznych).

Prowadzone są stałe przeglądy zasobów infrastruktury: od stanu technicznego i wyposażenia sal, włącznie ze sprzętem, po wyposażenie pracowni specjalistycznych, biblioteki oraz inne zasoby. W przeglądach przewiduje się udział przedstawiciela nauczycieli akademickich oraz przedstawiciela studentów. Również na bieżąco można zgłaszać propozycje modyfikacji dotyczących infrastruktury: technicznej, dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej: dostrzeżone usterki zostają usuwane, a zapotrzebowanie na niezbędne pomoce dydaktyczne wymagane do realizacji zajęć w tym zakup książek przez formularz biblioteczny realizowane. Wnioski wynikające z przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia bazy poprzez dostosowywanie jej do aktualnych potrzeb (w miarę możliwości), ze szczególnym uwzględnieniem aktualizacji infrastruktury informatycznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa Uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca kierunku filologia polska z otoczeniem społeczno-gospodarczym wynika z przyjętej koncepcji i celów kształcenia. Ich realizację wspierają kontakty z celowo dobranymi instytucjami zewnętrznymi, które dzięki profesjonalnej kadrze, nowoczesnej infrastrukturze i innowacyjnym działaniom sprzyjają kształtowaniu sylwetki absolwenta wyposażonego nie tylko w wiedzę, kompetencje społeczne, ale i praktykę niezbędną do wykonywania zawodu. Realna współpraca z Wydziałową Radą Biznesu (przewodniczący Rady pełni funkcję wicedyrektora Instytutu Książki), sprzyja budowaniu modelu współpracy, w wyniku której wzrasta potencjał Uczelni i możliwości naukowo-badawcze oraz potencjał instytucji zewnętrznych, przekładając się na jakość działań adresowanych do studentów. Wydziałowa Rada Biznesu wspiera kierunek poprzez projektowanie i weryfikowanie programu studiów, możliwość uczestnictwa w posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji Dydaktycznej. Do 2022 roku wszystkie zmiany w programach studiów były opiniowane. Znaczącą rolę w powiązaniu kierunków studiów (w tym filologii polskiej) z rynkiem pracy odgrywa funkcjonujące w UKSW Centrum Cyfrowej Nauki i Technologii, które podejmując działania badawcze i rozwojowe w różnych obszarach, przyczynia się do rozwoju globalnej transformacji cyfrowej oraz budowania powiązań między nauką a otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Poprzez rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji zewnętrznego środowiska gospodarczego kierunek może dostosować swoją ofertę edukacyjną do oczekiwań pracodawców, a tym samym zapewnić absolwentom kompetencje wymagane na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. Współpraca ze środowiskiem zewnętrznym dotyczy działalności naukowej, popularyzatorskiej oraz dydaktycznej. W obszarze działalności naukowej są organizowane: konferencje i spotkania autorskie. Natomiast w obszarze popularyzowania wiedzy polonistycznej: promowanie Olimpiady Literatury i Języka Polskiego oraz patronaty konkursów, które dzięki utylitarnemu charakterowi stwarzają studentom możliwość zdobywania umiejętności upowszechniania ustaleń naukowych wśród różnych grup odbiorców i zastosowania wiedzy w życiu społecznym. Powyższe inicjatywy realizowane wspólnie z instytucjami zewnętrznymi, umożliwiają przyszłym absolwentom doskonalenie umiejętności wpisanych w efekty uczenia się właściwe kierunkowi filologia polska. Studenci pełniąc różne role: autorów wystąpień, współorganizatorów przedsięwzięć z przedstawicielami różnych instytucji nabywają kompetencje niezbędne w przyszłym środowisku pracy.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały, wynikający z wieloletnich sprawdzonych doświadczeń, a także okazjonalny, związany z jednorazowymi przedsięwzięciami. Przedstawiciele ocenianego kierunku od lat współpracują z wieloma interesariuszami zewnętrznymi o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym, posiadając zweryfikowaną bazę instytucji, gwarantujących osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Współpraca przybiera różne formy. Stały kontakt wykorzystywany jest w organizacji obowiązkowych praktyk zawodowych (np. szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, Muzeum Literatury im. Adama

Mickiewicza, Biblioteka Narodowa, Wydawnictwo Dwie Siostry, Wydawnictwo W.A.B Agora) oraz staży (np. Instytut Adama Mickiewicza).

Z formy wizyt studyjnych korzystali studenci modułu *komunikacji*, poznając pracę w Kancelarii Senatu RP (obieg informacji w Parlamencie, biura klubów parlamentarnych, obserwacja przygotowań do konferencji prasowej). W ramach wolontariatu studentki modułu *edytorstwo* z II stopnia studiów pomagały w pracach w Centrum Humanistyki Cyfrowej Instytutu Badań Literackich.

Związek oczekiwań rynku pracy z celami kształcenia kierunku potwierdza również realizacja prac etapowych i dyplomowych, podejmujących tematy związane ze środowiskiem lokalnym.

Podobnemu celowi służy zatrudnianie w charakterze wykładowców prowadzących zajęcia specjalistów-praktyków z instytucji zewnętrznych: na specjalności *nauczycielskiej* metodyków-praktyków, nauczycieli różnych etapów edukacyjnych, a na specjalności *edytorskiej*: pracowników wydawnictw.

Interesariusze zewnętrzni analizują program studiów i weryfikują szansę osiągnięcia efektów uczenia się i wykorzystania ich na rynku pracy. Pracodawcy uczestniczą w ocenie efektów uczenia się w kilku formach: poprzez opinie i oceny praktyk zawodowych, badanie losów absolwentów (we współpracy z Biurem Karier), realizację z różnymi podmiotami projektów oraz opinie wykładowców specjalistów z instytucji zewnętrznych. Przedmiotem regularnych konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi jest program studiów i efekty uczenia się. Zgłaszane na bieżąco opinie pozwalają na szybkie i właściwe reagowanie na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, wpływając na modyfikację programu. Przykładowo: w roku 2022/2023 ujednolicono zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, wprowadzono liczbę punktów konwersatoriów kierunkowych (3pkt ECTS-I stopień stacjonarne ,4 pkt. ECTS-II stopień stacjonarne), zmieniono formę zajęć *wstęp do językoznawstwa* z wykładu na ćwiczenia.

Kontakty z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni odbywały się za pomocą platformy MS Teams.

Na kierunku prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przyjęte w uczelni procedury wewnętrznego systemu jakości kształcenia przewidują monitorowanie udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz wpływu współpracy na rozwój kierunku. Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia (w skład której wchodzi przedstawiciele: władz instytutu, nauczyciele akademicki, studenci) konsultuje i opiniuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przyjęty system oceny współpracy umożliwia rzeczową analizę oraz formułowanie wynikających z niej wniosków, zamieszczanych w opracowywanym przez Komisję raporcie samooceny. Wyniki powyższych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku filologia polska prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Proces umiędzynarodowienia przy uwzględnieniu zarówno rodzaju, zakresu, jak i zasięgu jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia, jak również dostosowany do specyfiki kierunku filologia polska. Działania te wynikają w sposób jednoznaczny z przyjętej strategii rozwoju Uczelni na lata 2022-2025 i wiążą się bezpośrednio z aktywnością studentów i pracowników w programach wymiany międzynarodowej oraz z realizacją przedsięwzięć naukowych i dydaktycznych. W szczególności polegają one na rozwijaniu współpracy dzięki programom międzynarodowym, które pozwalają na wyjazdy pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz przyjazdy studentów oraz naukowców zagranicznych. Uczelnia ma podpisane – i dedykowane pracownikom i studentom filologii polskiej – umowy na realizację programu ERASMUS+, m.in. z uniwersytetami w Bari, Florencji, Ostrawie, Wilnie czy Lizbonie. Z umów tych studenci korzystali nielicznie, co do pewnego stopnia wynikało z ograniczeń w czasie pandemii. W latach 2019-2022 z oferty programu Erasmus+ skorzystały 2 osoby, wyjeżdżając do Santiago de Compostela oraz Katanii. Z uwagi na niewielką liczbę studentów korzystających z programów wymian międzynarodowych **rekomenduje się** podjąć działania służące zwiększeniu liczby studentów, zarówno wyjeżdżających, jak i przyjeżdżających. Szerzej z programów wymiany międzynarodowej korzystają pracownicy ocenianego kierunku. W okresie 2017-2022 dziesięciu pracowników przeprowadziło 19 wykładów w uczelniach zagranicznych, w tym we Włoszech, Hiszpanii, Portugalii i w Czechach. Dodatkowo 6 pracowników naukowych brało udział w międzynarodowych projektach naukowych i dydaktycznych, powiązanych z wizytami studyjnymi i wygłaszaniem referatów, m.in. w Oslo i w Wilnie. W tym samym czasie na kierunku filologia polska gościło 13 badaczy zagranicznych – w tym z Gruzji, Kanady i Bułgarii. Pozwoliło to na realizację 13 zajęć w cyklach 30 i 60 godzinnych (zorganizowanych w ramach programu Santander Mobility Found oraz projektu „Uniwersytet 2.0. Innowacyjna edukacja. Efektywne Zarządzanie”) oraz 9 wykładów. Na niewielką skalę funkcjonuje również w Uczelni mobilność wirtualna, dotycząca zazwyczaj wykładów realizowanych zdalnie przez naukowców zagranicznych.

Bezpośrednio z procesem kształcenia na kierunku wiążą się także - służące umiędzynarodowieniu - zajęcia w językach obcych. W latach 2017-2022 odbyło się 13 cykli takich zajęć, m.in. *Strategic Communication in Social Media* czy *Modern and contemporary Anglophone literatures: social discourses on identities*. Zajęcia te stanowią element uzupełniający kompetencje językowe nabywane podczas obowiązkowych zajęć lektoratowych. Dodatkowo w ramach zajęć studenci korzystają w kilku wypadkach z oryginalnych tekstów w językach obcych. Możliwość uczestniczenia przez studentów w procesie dydaktycznym realizowanym w językach obcych jest także wspierana przez Uczelnię poprzez organizowanie konwersatoriów w językach obcych (konwersatoria typu OGUN).

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie prowadzi też okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, uwzględniające m.in. zakres i skalę aktywności nauczycieli akademickich oraz studentów, a ich wyniki wykorzystuje się do intensyfikacji procesu umiędzynarodowienia. Działania te są przede wszystkim realizowane przez dziekana dokonującego corocznie oceny stopnia umiędzynarodowienia, która uwzględnia m.in. informacje o wyjazdach pracowników i studentów, realizacji programów i wykładów przez badaczy zagranicznych oraz zakresie współpracy na podstawie obowiązujących umów bilateralnych. Analogiczna ocena jest dokonywana przez Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia, w której składzie znajdują się także przedstawiciele studentów. Komisja ta formułuje m.in. rekomendacje dotyczące doskonalenia warunków sprzyjających zintensyfikowaniu umiędzynarodowienia. Dodatkowo ocena stopnia umiędzynarodowienia przebiega w sposób sformalizowany w stosunku do studentów uczestniczących w programach wymiany (Erasmus+) i opiera się na ankiecie wypełnianej przez studentów po powrocie, w której oceniane są mocne i słabe strony procedur wyjazdowych czy wyniesione w wyjazdów korzyści. Mniej sformalizowaną formę ma z kolei ocena funkcjonowania programów międzynarodowych w wypadku pracowników. Dokonuje jej dziekan oraz Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia. W ramach tych działań analizuje się pozytywne i negatywne aspekty dotychczas wykorzystywanych programów wymiany.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich oraz studentów, a rodzaj i zakres umiędzynarodowienia na kierunku filologia polska jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia, jak również wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Przygotowana została także oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia oraz wymiany studentów

i kadry, jak również sprawia, że nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych.

Jednocześnie zostały stworzone procedury oceny stopnia umiędzynarodowienia, obejmujące zakres aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a formułowane rekomendacje są wykorzystywane na kierunku do realizacji działań doskonalących.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanych uchybień, która nie ma wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia wsparcie studentom ocenianego kierunku podczas studiowania. Wsparcie to objawia się m.in. poprzez uwzględnienie potrzeb różnych grup studentów, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów, czy też pomoc materialną. Proces udzielania wsparcia studentom obejmuje różne obszary i realizowany jest w formach dostosowanych do potrzeb i oczekiwań studentów. Dla studentów pierwszego roku organizowane są spotkania informacyjne, podczas których poznają oni władze Wydziału, opiekuna roku, a także zapoznawani są z najważniejszymi zasadami obowiązującymi na Wydziale i Uczelni. Dodatkowo, studenci uczestniczą w zajęciach z modułu *kultura i techniki studiowania*, w ramach którego zdobywają wiedzę niezbędną do efektywnego studiowania, w tym widzę o prawach i obowiązkach studenta. Na Wydziale funkcjonują opiekunowie poszczególnych roczników, do których można zwrócić się indywidualnie, w tym w sposób zdalny, z problemami występującymi w trakcie studiowania. Studenci na pierwszych zajęciach zapoznawani są z treścią sylabusu oraz zasadami zaliczenia, a także mogą korzystać z pomocy nauczycieli akademickich podczas prowadzonych przez nich konsultacji, zarówno w formie stacjonarnej, jak i zdalnej. Studenci w trakcie procesu studiowania mogą brać udział w ewaluacji zajęć dydaktycznych, a dodatkowo, w trakcie nauczania zdalnego, studenci mieli możliwość wzięcia udziału w ocenie nauczania z wykorzystaniem technik komunikowania się na odległość, poprzez badanie ankietowe prowadzone przez Samorząd Studentów. Studenci wkluczeni cyfrowo mogą wypożyczyć sprzęt komputerowy bądź skorzystać z infrastruktury dostępnej na Wydziale.

W przygotowaniu do wejścia na rynek pracy wspiera studentów Biuro Karier. Biuro zajmuje się m.in. wspieraniem studentów podczas poszukiwania miejsc praktyk oraz doradztwem zawodowym. Dodatkowo studentów w procesie realizacji praktyk wspiera Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk.

Studenci otrzymują wsparcie w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej poprzez m.in. umożliwienie publikowania prac w czasopiśmie uczelnianym, branie udziału w konferencjach naukowych bądź realizację projektów badawczych. Studenci są informowani

o możliwości podejmowania aktywności naukowych bezpośrednio przez nauczycieli akademickich, drogą mailową oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Głównym mechanizmem zachęcającym studentów do osiągania wyróżniających się wyników w nauce, również osiągnięć naukowych, artystycznych i sportowych jest stypendium rektora. Dodatkowo studenci z wybitnymi osiągnięciami mogą starać się o Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także zgodnie z regulaminem studiów, studenci wyróżniający się wynikami w nauce lub sporcie, wzorowym wypełnianiem swoich obowiązków, osiągnięciami w pracy w studenckim ruchu naukowym lub osiągnięciami na rzecz społeczności akademickiej, mogą otrzymać nagrodę rzeczową lub pieniężną albo wyróżnienie w postaci odznaki honorowej, dyplomu uznania lub listu pochwalnego. Nagroda ta przyznawana jest raz w roku przez rektora. Studenci ocenianego kierunku mogą także starać się o stypendium naukowe przyznawane przez Fundusz Stypendialny UKSW. Na Wydziale organizowane są konkursy na najlepszą pracę dyplomową, a dodatkowo Uczelnia promuje konkursy na najlepsze prace dyplomowe organizowane przez podmioty zewnętrzne, m.in. m. st. Warszawa.

Studenci mogą rozwijać aktywność sportową poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Studium Wychowania Fizycznego bądź Akademicki Związek Sportowy. Studenci mają także możliwość rozwijania swoich zainteresowań w organizacjach studenckich, takich jak: koła naukowe, samorząd studencki bądź zaangażowania się w działania w ramach wolontariatu. Studenci w ramach działalności w organizacjach studenckich tworzą wydarzenia kulturalne, edukacyjne, promocyjne oraz o charakterze społecznym. Studenci ocenianego kierunku uczestniczą w pracach działających na Wydziale kół naukowych, m.in.: Koła Naukowego Translatoria. Studia nad Przekładem, Koła Językoznawczego, Koła Edytorskiego „Kustosz”, Koła Naukowego Hermeneutyki Literackiej. Studenci mogą skorzystać z oferty dot. mobilności studenckiej o charakterze krajowym i międzynarodowym, tj. programu Erasmus+ lub MOST. Studenci otrzymują potrzebne wsparcie w tym zakresie od koordynatora ds. Programu Erasmus+ oraz pracowników Centrum Wsparcia Studenta.

Studenci znajdujący się w szczególnej sytuacji losowej, osobistej mogą liczyć na wsparcie ze strony Uczelni. Ta grupa studentów zgodnie z regulaminem studiów może ubiegać się o przyznanie: urlopu (długoterminowego, krótkoterminowego) od zajęć, Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Zgodnie z regulaminem studiów student może starać się o indywidualną organizację studiów w następujących przypadkach: 1) podjęcie studiów prowadzonych w Uniwersytecie na drugim kierunku, 2) uzyskanie zgody na wyjazd na stypendium zagraniczne, 3) uczestnictwo w reprezentacjach sportowych minimum na poziomie krajowym, 4) prowadzenie działalności w organizacjach naukowych lub społecznych, 5) odbywanie stażu zawodowego zgodnego z kierunkiem studiów. IOS umożliwia indywidualny dobór metod i form kształcenia. IOS przyznaje Dziekan na wniosek studenta. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej mogą korzystać z różnych form pomocy materialnej oferowanej przez Uczelnię, w tym: stypendium socjalnego, czy też zapomogi. Informacje dotyczące świadczeń pomocy materialnej dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Uczelnia dba o zapewnienie pomocy studentom z niepełnosprawnościami. Na uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością, którego zadaniem jest stwarzanie studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych. Uczelnia oferuje także studentom z niepełnosprawnościami pomoc tłumacza migowego, warsztaty i szkolenia, a także bezpłatne poradnictwo prawne i psychologiczne. Na Wydziale funkcjonuje Pełnomocnik Dziekana ds. osób z niepełnosprawnością, który współpracuje z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnością i monitoruje sytuację studentów zarejestrowanych w Biurze. Co więcej, w Uczelni realizowany jest projekt „UKSW bez barier – Uczelnia dla każdego”. Główny cel projektu to zwiększenie dostępności

Uczelni dla osób z niepełnosprawnościami tak, aby mogły korzystać z zasobów Uczelni i zdobyć pełne wykształcenie, a ponadto podniesienie świadomości społeczności akademickiej na temat niepełnosprawności. Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o wypożyczenie sprzętu elektronicznego oraz o stypendium dla osób niepełnosprawnych. Studenci zagraniczni mogą liczyć na wsparcie ze strony Działu Współpracy Międzynarodowej, a także Centrum Wsparcia Studenta. Kadra administracyjna posługuje się językami obcymi. Studenci otrzymują informacje dot. wsparcia udzielanego przez Uczelnię drogą elektroniczną, bezpośrednio od pracowników Wydziału, a także za pośrednictwem Wydziałowej Rady Studentów.

Studenci mają możliwość składania skarg i wniosków drogą mailową lub poprzez system USOS. Studenci mogą zgłaszać swoje skargi i wnioski do Dziekana lub Prodziekana ds. studenckich, do opiekuna roku, kierownika kierunku bądź do samorządu studenckiego. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że system zgłaszania skarg i wniosków działa sprawnie i opiera się przede wszystkim na rozwiązywaniu problemów poprzez bezpośrednią rozmowę z władzami Wydziału.

Działania Uczelni w zakresie przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, tj. Obowiązująca procedura antymobbingowa, nie obejmują swoim zakresem studentów. Dodatkowo nie istnieje jednostka, która byłaby odpowiedzialna za przeciwdziałanie dyskryminacji oraz nierównemu traktowaniu skierowane w stronę studentów. Wobec powyższego **rekomenduje się** opracowanie szczegółowej procedury postępowania w przypadku stwierdzenia sytuacji posiadającej znamiona dyskryminacji bądź nierównego traktowania studenta. Studenci mogą korzystać z bezpłatnych, profesjonalnych konsultacji z psychologiem, które dedykowane są studentom doświadczającym trudności związanych z funkcjonowaniem w środowisku akademickim oraz do studentów przeżywających indywidualne problemy emocjonalno-psychiczne. Na konsultacje zapisać się można poprzez wypełnienie formularza rejestracyjnego dostępnego na stronie internetowej Biura ds. Osób z Niepełnosprawnością.

Kadra wspierająca posiada kompetencje odpowiadające potrzebom studentów, które umożliwiają wszechstronne wsparcie w rozwiązywaniu spraw studenckich w trakcie procesu nauczania i uczenia się. Studenci mogą korzystać z pomocy pracowników Centrum Wsparcia Studenta, którego pracownicy wspierają studentów w sprawach związanych z kształceniem, funkcjonowaniem na Uczelni oraz w realizacji inicjatyw studenckich. Na Uczelni funkcjonuje także Dział Pomocy Materialnej, zajmujący się kwestiami przydzielania miejsc w domach studenckich, wypłaty stypendiów, a także pomocą socjalną. Wsparcia studentom udziela także kierownik kierunku, który udziela informacji związanych z tokiem studiów.

Studentów Uczelni reprezentuje Samorząd Studentów UKSW poprzez swoje organy. Studenci posiadają reprezentantów w Senacie Uczelni, radzie wydziału, komisjach senackich, uczelnianych oraz wydziałowych, a także w komisjach dyscyplinarnych. Samorząd studencki ma wpływ na programy studiów poprzez ich opiniowanie. Należy wskazać, że osoby podejmujące rozstrzygnięcia i decyzje w sprawach studenckich uzyskały akceptację Samorządu Studenckiego. Samorząd oraz inne organizacje studenckie otrzymują ze strony władz wsparcie finansowe oraz merytoryczne przy realizacji przedsięwzięć. Samorząd studencki dysponuje własnym budżetem, a także może korzystać z dwóch pomieszczeń, które są odpowiednio wyposażone, natomiast członkowie organizacji studenckich mogą korzystać z infrastruktury Uczelni oraz Wydziału.

Starostowie wszystkich roczników uczestniczą w cyklicznych, odbywających się co najmniej raz w semestrze, spotkaniach z władzami wydziału, podczas których omawiają najważniejsze kwestie dotyczące studentów. W semestrze zimowym 2022/2023 przeprowadzono badanie ankietowe wśród starostów, w którym mogli ocenić informacje przekazane podczas spotkań, możliwość swobodnej

wypowiedzi, a także wskazać tematy, które powinno się poruszyć podczas kolejnych spotkań. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika jednak, że na Uczelni jednak nie jest prowadzona okresowa, cykliczna ewaluacja wsparcia, w której uczestniczyć mogą wszyscy studenci, tj. studenci nie mają możliwości dokonania oceny formy udzielanego przez Uczelnię wsparcia, czy też skuteczności systemu motywacyjnego. Mając na względzie powyższe, **rekomenduje się** opracowanie sposobu ewaluacji wsparcia studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega częściowym przeglądom, w których uczestniczą przedstawiciele studentów.

Wskazane w opisie stanu faktycznego rekomendacje, dotyczące zdiagnozowanych uchybień, nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami. Informacja ta jest udostępniona przez stronę internetową Uczelni i Wydziału, zawierającą ważne informacje zarówno dla kandydatów, studentów,

wykładowców, jak i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia w ostatnim czasie przeprowadziła modernizację stron internetowych, stwarzając narzędzie intuicyjne dla użytkowników.

Na stronie internetowej zamieszczone są istotne informacje dotyczące m.in. celu kształcenia, kompetencji oczekiwanych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteriów kwalifikacji kandydatów. Na stronie internetowej nie są jednak dostępne sylabusy, wobec czego **rekomenduje się** ich zamieszczenie, aby były ogólnodostępne dla wszystkich grup odbiorców. Podany jest terminarz procesu przyjęć na studia oraz wymagania rekrutacyjne. Na stronie internetowej Wydziału można znaleźć informacje dotyczące opiekunów poszczególnych lat, kontakty do osób, które wspomagają proces kształcenia np. dziekana Wydziału, prodziekana ds. studenckich. W zakładce *Studenci* znaleźć można programy studiów, plany zajęć, informacje dotyczące wsparcia oferowanego przez Uczelnię, czy też informacje o sesji egzaminacyjnej, organizacji roku akademickiego, konsultacji pracowników, regulaminu studiów, praktyk studenckich czy poświęcone pracy dyplomowej, zawierające szczegółowe informacje na temat procedury dyplomowania. Na stronie internetowej Wydziału można znaleźć także informacje dotyczące m.in. wydziałowej rady studentów, kół studenckich, programów Erasmus+ i MOST, wsparcia socjalnego oraz pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Informacje zamieszczane na stronie internetowej są aktualne, kompletne i przejrzyste. Podstawowe informacje dedykowane kandydatom znajdują się na stronie internetowej Wydziału oraz Uczelni w zakładce *Kandydaci*. Można tam znaleźć wykaz i wzory dokumentów wymaganych na studiach, harmonogram rekrutacji, informacje o opłatach. Informacje dotyczące nauczania zdalnego oraz regulamin kształcenia zdalnego był dostępny na stronie internetowej w trakcie realizacji zajęć zdalnych.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	NIE
9.	Kompletność sylabusów	NIE
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	NIE

21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	NIE
-----	--	-----

Na Wydziale funkcjonują Pełnomocnicy Dziekana WNH do spraw internetowego wizerunku Wydziału, którzy dbają o aktualizowanie danych dotyczących działalności Wydziału. Uwagi do treści zamieszczanych na stronie internetowej zgłaszać mogą również przedstawiciele Wydziałowej Rady Studentów. Na Uczelni nie istnieje jednak badanie ankietowe, w którym wszyscy studenci mieliby możliwość oceny dostępu do informacji, wobec czego **rekomenduje się** stworzenie procedury ewaluacji zakresu przedmiotowego oraz jakości informacji, w której uczestniczyć będą studenci.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach nie podlegają jednak systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji.

Wskazane w opisie stanu faktycznego rekomendacje, dotyczące zdiagnozowanych uchybień, nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na UKSW zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz sposoby ich oceny, oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. W ocenie programu studiów biorą udział nauczyciele akademicki, studenci oraz interesariusze zewnętrzni.

W Uczelni kompetencje i zakresy odpowiedzialności osób i zespołów odpowiadających za jakość kształcenia zostały określone w sposób transparentny. Na poziomie Uczelni za nadzór merytoryczny nad jakością kształcenia odpowiada prorektor ds. studentów i jakości kształcenia, a na poziomie wydziału - dziekan. Z kolei za realizację kształcenia na kierunku odpowiada kierownik kierunku. Ocena i weryfikacja jakości kształcenia na filologii polskiej jest dokonywana przez wydziałową komisję jakości kształcenia, natomiast za zapewnienie jakości kształcenia odpowiada wydziałowa komisja dydaktyczna.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny w oparciu o obowiązujące procedury tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. W sytuacji zmian programowych inicjującą rolę pełni koordynator kierunku wraz z zespołem programowym w ramach kompetencji wydziałowej komisji dydaktycznej.

Istniejące w Uczelni procedury określają tryb opiniowania i konsultowania projektów programu/zmian w istniejących programach, wskazują zarówno osoby i podmioty uczestniczące w procedurze czy konsultacjach, jak też wymogi związane z częstotliwością wprowadzania zmian.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte coroczną uchwałą senatu warunki oraz kryteria rekrutacyjne.

Funkcjonujący na Uczelni WSZJK obejmuje systematyczną analizę adekwatności metod dydaktycznych i sposobów weryfikacji efektów uczenia się w sylabusach zajęć, przeprowadzaną co semestr ocenę zajęć dydaktycznych przez studentów, analizę kluczowych wskaźników ilościowych postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się, coroczną analizę zgodności tematyki prac dyplomowych na filologii polskiej z dorobkiem naukowym nauczycieli prowadzących seminaRIA i z efektami uczenia się, coroczną analizę wyników weryfikacji efektów uczenia się osiąganych przez studentów w kontekście stosowanych metod i sposobów ich weryfikacji. Na podstawie pozyskiwanych danych opracowywane są raporty, będące podstawą refleksji nad doskonaleniem i projektowaniem kształcenia na filologii polskiej.

System zapewnienia jakości kształcenia na kierunku filologia polska nie został w pełni wdrożony, a i funkcjonujące procedury okazały się tylko częściowo skuteczne na co wskazują stwierdzone przez zespół oceniający uchybienia w opisie stanu faktycznego kryteriów 1, 2 i 3 dotyczące m.in. uspołnżenia koncepcji kształcenia specjalnościowego/modułowego w zakresie relacji między I a II poziomem kształcenia, jak też w odniesieniu do form studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na II stopniu, organizacji procesu nauczania i uczenia się na filologii polskiej w zakresie jasnego określenia poziomu kształcenia w języku obcym na obu stopniach oraz w odniesieniu do zajęć realizowanych na specjalności *nauczycielskiej*, a ponadto odpowiednich zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na filologii polskiej w ocenie programu studiów i doskonaleniu jakości kształcenia jest zapewniony poprzez ich udział w pracach odpowiednich gremiów. Studenci i interesariusze zewnętrzni mają formalnie zapewniony udział w ewaluacji programu studiów i warunków kształcenia na kierunku, a także inicjowanie zmian poprzez udział swoich przedstawicieli w gremiach i procedurach zagwarantowanych w ramach obowiązującego w Uczelni wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na filologii polskiej podlegała ocenie zewnętrznej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Ostatnia wizytacja na tym kierunku była przeprowadzona przez PKA w 2017 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. ZO PKA w raporcie krytycznie ocenił m.in. powtarzanie pewnych efektów uczenia się na obu stopniach studiów. Stwierdzone w toku przeprowadzonej wizytacji uchybienia w tym zakresie skutkujące sformułowaniem rekomendacji i zalecenia wskazują na nie

w pełni skuteczne przekładanie się wyników tej oceny zewnętrznej PKA na doskonalenia jakości na kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Podstawą sformułowania oceny spełnione częściowo dla kryteriów 1, 2 i 3 są nieprawidłowości dotyczące klarowności koncepcji kształcenia w zakresie kształcenia specjalnościowego/modułowego i w odniesieniu do kształcenia w języku obcym, niespełnienia wszystkich wskaźników określonych dla programu studiów w obowiązujących standardach kształcenia nauczycieli, a ponadto uchybienia w zakresie odpowiednich zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, pociągające za sobą wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji.
2. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

prof. dr hab. Stanisław Uliasz

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).....

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w

art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

